Nagyanyó meséi

NAGYANYÓ MESÉI

45.071

PIROSKA
JULISKA ÉS BODRI

RÓZA ÉS ERZSIKE
AZ UJ RUHA

NAGYANYÓ MESÉI

FORDITOTTA

GYŐRY ILONA

Tiz eredeti rajzzal

BUDAPEST
TOLNAI NYOMDAI MŰINTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT R.-T.
KIADÁSA

Bacsó

Ez a könyv, amelyet a kezében tart, több mint tíz nyelven, egy és félmillió kötetben jelent meg. Az eredetiből fordíttatta, illusztráltatta, szedte, körforgó gépein kinyomta és kötötte a Tolnai-nyomda Budapesten.

45,071

R 2

R 1965

ORSZ. SZÉCHÉNYI-KÖNYVTÁR
Növedéknapló
1935 év 10205 sz.

Bocsáss meg!

A tizenkétéves Márta éppen ott ült kis szobájában s szorgalmasan rajzolt. Gyorsan s ügyesen forgatta a ceruzát, de néha megállt egy-egy percre, hogy szemügyre vegye munkáját. Koronként felvette rajzfüzetét s a világosság felé tartva, vizsgáló tekintetet vetett reá s aztán elégedetten folytatta tovább munkáját.

Egyszerre azonban kinyilt az ajtó és egy kisleány — kinek arca kissé halavány volt — így szólt Mártához: „Úgy unatkozom Márta, gyere velem játszani!“

E szavakra a nagyobbik leány derült arca elkomorult kissé és türelmetlenül felelte: „De hiszen látod Lina, hogy rajzolok s nincs időm veled játszani.“

„Oh, ez a kiállhatatlan rajzolás!“ — mondta a kicsike sírós hangon. „A mama is azt mondta, hogy játszál velem!“

„Igen Márta, tedd meg!“ — szólt a mama, ki most szintén odalépett. — „A rajzolás miatt nem szabad különösen kis hugod iránti kötelességedet elhanyagolnod.“

E figyelmeztetésre Márta kedvetlenül dobta le ceruzáját s kedves rajzfüzetjét félretéve, játszani kezdett kis hugával.

A kis Lina, gyenge és beteges gyermek volt, eddig szerető játszótársat s hű gondozót talált Márthában, kinek derült, vidám kedélye volt és mindig tudta mulattatni kis hugát valami játékkal, tréfával, mesével vagy felolvasással.

De mióta Márta egész lélekkel a rajzolásnak szentelte magát s mióta tanára is úgy nyilatkozott, hogy a leánykának komoly tehetsége van a rajzoláshoz, azóta úgyszólván minden megváltozott. Márta ezóta minden szabad idejét e kellemes foglalkozásnak szentelte s a siker, amely munkáját koronázta, oly örömet szerzett neki, hogy már nem is szeretett mással foglalkozni; s ha a ház körül kellett segítenie, vagy kis hugával kellett játszania, úgy ez valóságos teher és kín volt neki.

Mártának sehogysem tetszett az, hogy a kis Lina olyan tehetetlen volt és magától semmire sem tudott menni s örökké az unalomról panaszkodott. Lina pedig nem tudta felfogni, mi az oka annak, hogy testvére már nem oly szeretetteljes iránta, mint eddig, haragudott is ezért rá s minduntalan panaszra ment a mamához.

Linának gyakran volt torokfájása s most is ez tartotta a szobában már jó ideje.

Egyszer, midőn a téli nap ragyogóan sütött

be az ablakon, Lina megint azzal lépett be Márta szobájába, hogy játszani hívja, de amint az ajtót kinyitotta, látta, hogy Márta éppen most vette fel új prémes kabátját és sapkáját, a fényes korcsolya pedig már előkészítve feküdt a széken.

„Korcsolyázni akarsz menni, Márta?" — kérdezte a kis leány, — aztán könyörögve tette hozzá; „Vigy el magaddal engem is, hiszen tudod, hogy a doktor bácsi megengedte, hogy kimenjek az első szép napon. Mingyárt készen leszek az öltözéssel, kérlek, nagyon szépen kérlek, vigy el engem is!"

„Nem, Lina", — mondá Mártha határozottan, — „te nem jöhetsz velem a jégre."

Mártha tudta ugyan, hogy kis hugának szép időben már szabad lett volna kimenni, de hogy éppen a korcsolyázás javára válnék-e, azt nem tudta eldönteni, a mama pedig nem volt otthon.

De az igazat megvallva, Márta nemcsak azért nem akarta a kis leányt magával vinni, mert aggódott, hogy a korcsolyázás megárt neki; hanem azért is, mert az iskolában összebeszélt néhány barátnőjével, hogy együtt fognak korcsolyázni s így a kis Lina, ki még félénken és nehezen mozgott a jégen, csak terhükre lett volna.

De Lina tovább könyörgött. Sírt, haragudott s végre azt kívánta, hogy Márta is maradjon

otthon s mikor ez mégis korcsolyáit csörgetve eltávozott, akkor a kis leány keserves zokogásba tört ki s haraggal gondolt Mártára, ki nem akarta magával vinni.

Pedig, hogy szeretett volna elmenni a jégre! Olyan szép kis korcsolyája volt piros szijjal s ezt most nem lehetett felkötni.

A mama még mindig nem jött haza s Lina unalmában Márta asztalán kezdett turkálni a könyvek között. Egyszerre csak a kékfedelű rajzkönyv került kezébe, amelyben Márta rajzai voltak.

Lapozni kezdett benne s e közben egy gondolata támadt. Biz az rossz gondolat volt — de hát újra meg újra az jutott eszébe, hogy Márta milyen barátságtalan volt hozzá az utóbbi időben, sőt éppen most néhány pillanat előtt is.

Még egy kicsit gondolkozott s a másik pillanatban már fényes láng lobbant fel a kályhában és a gyülölt rajzfüzet laponként hamvadt el a tűzben. A szép rajzok mind elégtek, valamint az üres lapok s a füzet teteje is: még csak hirmondónak sem maradt belőle semmi.

Mire a szobaleány bejött, már akkor Lina nyugodtan játszott a másik szobában.

Igy találta a mama is, sőt Márta is, ki hazatérve elmondta, milyen jól mulattak a jégen.

„Ha holnap is ilyen szép idő lesz", — mondta a mama, — „akkor te is elmehetsz Lina."

Lina félénken tekintett Mártára s szíve hevesen dobogott félelmében.

De azért mégis nyugodtan aludt el, mert arra gondolt, hogy most már híre-hamva sincs annak az unalmas rajzfüzetnek, ami Mártának minden idejét elvette.

De másnap reggel Márta halvány arccal lépett az ebédlőbe s ijedten kérdezte a többiektől, nem látta-e valaki az ő rajzfüzetét? Erre Lina nem merte tagadni a dolgot; odaborult testvére nyakába s zokogva vallotta meg, hogy a rajzfüzetet a tűzbe dobta.

„A tűzbe!" A szép rajzokat, Márta szívének minden örömét, minden reményét! A leányka először elsápadt, majd elpirult haragjában, azután ellökte maga mellől a gyermeket s szobájába menve keserves könnyek közt borult az ágyra.

Egy idő mulva a mama Linával lépett a szobába, a kicsikét anyjának dorgáló szavai végtelenül elszomorítottak. A gyermek hangos sírással borult oda testvére mellé s így könyörgött: „Bocsáss meg, kérlek, bocsáss meg; nem tudtam, hogy olyan nagy kárt teszek."

De Márta rá sem nézett, nem is hallgatott a leányka könyörgő szavára és nem tudott neki megbocsátani.

Azt persze nem tudta, hogy a szegény gyermek szíve majd megszakadt a fájdalomtól és a bűnbánattól.

A mama teljesen fel tudta fogni Márta bánatát és szintén nagyon haragudott Linára, de mégis megkísérelte, hátha ki tudná Mártát engesztelni testvére iránt. De hiába volt minden, Márta alig hallotta anyja komoly, kérő szavait. Nem tudott megbocsátani.

Az egész nap szomorúan telt el. Pedig milyen szép, verőfényes téli nap volt ez. A nap gyönyörűen ragyogott a kék égen s fényében úgy csillogott a föld hótakarója, mint valami fényes díszruha.

Lina megérdemelte volna, hogy büntetésből otthon maradjon, de az orvos úgy rendelte, hogy először ezen a szép napon menjen a szabadba. Minthogy a mama nem ért rá a gyermekkel kimenni, Mártára bízta, hogy ő vigye magával Linát a jégre.

Márthának engedelmeskednie kellett, de csak kedvetlenül teljesítette a reábízott dolgot, mert mióta az a nagy veszteség érte, jókedve egészen oda lett s most sem volt egy nyájas szava, egy barátságos tekintete a kis Lina számára, ki hosszú idő után ma vette fel köpenyét és kalapját először s most halványan, kisírt szemmel állt Márta mellett.

„Vigyázz Linára!“ — mondta anyja Mártának, — mikor kiléptek az ajtón.

De Márta most nem vezette Linát kezénél fogva, mint ahogy szokta tenni, hanem hagyta, hogy mellette menjen s mivel Lina nem igen

tudott Mártával lépést tartani, nemsokára már csak mögötte botorkált. Igy érkeztek meg a tóhoz, hol már egész sereg ember korcsolyázott vagy álldogált. Mihelyt Márta korcsolyája fel volt kötve, barátnői azonnal odajöttek, hogy közrefogják s együtt menjenek el vele.

Igen ám, de itt volt a kis Lina, kinek a szolga ép most csatolta fel korcsolyáját.

„Vigyázzon addig a hugomra, míg visszajövök" — mondta Márta a szolgának, — mialatt megindult barátnőivel.

De ahányszor arra felé korcsolyáztak, ahol Linát elhagyta, mindannyiszor látta, hogy a gyermek egészen kipirult az igyekezettől. Amint egyedül próbált korcsolyázni. Persze lassan ment a dolog s Lina mindannyiszor kérte Mártát, ahányszor csak meglátta, hogy vigye magával.

De Márta nem figyelt a gyermek szomorú, könyörgő hangjára s tovább repült barátnőivel, míg a kicsikét ide-oda lökdösték úgy, hogy végre elindult a tónak egy magános része felé, hol a nagyok nem fogják úgy taszigálni.

Mikor Márta ismét visszatért oda, ahol Linát elhagyta, már akkor nem volt ott a szolga közelében.

„Hová lehetett?" — kérdezte Márta az öregtől, — aki azonban most annyira el volt foglalva, hogy nem tudott felvilágosítást adni.

Mártát ez mégis nyugtalanította kissé s kö-

rülment az egész tavon, azt gondolta, hogy valahol majd csak megpillantja a gyermeket.

De bizony minden keresés hasztalan volt. Márta agyán ekkor egy gondolat cikázott át. Csak nem ment Lina arra a helyre, hol a tó sohasem fagyott be elég erősen? Úristen! Ha beleesett s ott megfulladt talán anélkül, hogy segélykiáltását valaki a nagy lármában meghallotta volna!

Mit törődött az elégetett rajzfüzettel s az egész veszteséggel most, e pillanatban, mikor a reábizott gyermeknek, édes anyja dédelgetett kedvencének élete forgott szóban.

Villámgyorsan indult meg a veszélyes hely felé s nem gondolt arra, hogy a figyelmeztető felírással ellátott póznán túlmenve maga is életveszélyben van.

Ekkor messziről csakugyan megpillantotta huga alakját s erre rögtön nevét kiáltá, de Lina azt hitte, hogy Márta még mindig haragszik s ezért nem akart hozzá visszatérni, hanem még tovább korcsolyázott. De egyszerre megbotlott, elesett s az esésre a gyenge jég betörött alatta.

Márta kétségbeesetten kiáltott segítségért, de mielőtt valaki odasiethetett volna, Márta már elérte azt a helyet, hol a jég megrepedt s honnan a víz gyorsan kiömölve mind tovább és tovább terjedt a jégen. Márta nem is gondolt arra, mily nagy veszélyben van maga is s észre

sem vette, hogy a betörött jégtábla éles széle vérig felhasította kezét, amint lenyujtotta, hogy a gyermeket kihúzza.

Erős, biztos kézzel ragadta meg a leánykát s csakhamar kihúzta a vízből, melynek metsző hidegsége egészen megdermesztette kezét.

Mire néhányan odasiettek, már akkor Márta ölében tartotta a halálsápadt, alélt gyermeket. Azonnal meleg prémes takarókat hoztak; beletakarták Linát s a férfiak egyike vállalkozott reá, hogy gyorsan hazaviszi.

Márta lassan követte őket, de néha meg kellett állnia, mert alig tudott menni. Remegett a hidegtől, vérző keze is sajgott, de mindezeknél jobban gyötörte az a gondolat, hogy Lina belefulhatott volna a jéghideg vízbe s akkor ennek az ő gondatlansága lett volna az oka.

Mikor hazaért, nagy rendetlenségben találta a szobát. Lina ruhái, korcsolyája, cipője szanaszét hevertek, úgy amint a gyors levetkeztetésnél szerte hányták.

A gyermek már ott feküdt az ágyban, anyja pedig mellette ülve vigyázott reá. Márta megölelte s megcsókolta a kis hugát s mindketten sírtak.

„Mindent tudok, Márta", — szólalt meg a mama. — Tudom, hogy saját életed veszélyeztetésével mentetted meg Linát.

Márta megnémulva állt anyja előtt. Szíve annyira tele volt, hogy nem tudott szólni, de

érezte, hogy e dícséret jobban fáj neki minden szemrehányásnál.

A mama csak most pillantotta meg Márta vérző kezét. Azonnal bekötözte gondosan s mikor Márta is átöltözött, a mama odaültette egy kényelmes karosszékbe, hol nemsokára elaludt, mert a kiállott izgalmak egészen kimerítették.

A két gyermek sokáig aludt egy huzamban. Márta ébredt fel először s amint szemét kinyitotta, ijedten tekintett körül.

A mama ép ekkor lépet be a szobába. Mikor Márta ezt látta, felugrott, odafutott a mamához s nyakát átkarolva heves zokogásba tört ki s aztán így szólt: „Oh Istenem, ha Lina a tóba fult volna!"

„Adjunk hálát Istennek, hogy nem úgy történt, gyermekem", — mondta a mama gyengéden, — „s hogy sikerült őt megmentened!"

„Oh ne beszélj így anyám!" — kiáltott fel Márta. — „Ne dícsérj! Ha nem mentettem volna meg, én lettem volna halálának okozója. Nem tudtam neki megbocsátani!"

„Nem tudtál megbocsátani?" — kérdé komolyan a mama, — ki azonnal megértett mindent.

„Igen" — felelte Márta, — „haragudtam reá azért, hogy gyermekes bosszúból tönkretette azt, ami nekem oly drága volt s annyi örömet szerzett. Ezért nem is vigyáztam rá, nem szerettem többé s mikor látta, hogy nincs

felügyelet alatt, odament, ahol a tó sohasem fagy be elég szilárdan s ha egy pillanattal később jövök, Lina belefult volna az én hibám folytán".

„Borzasztó" — mondta az anya, — mialatt az alvó gyermekre tekintett.

„Bocsáss meg!" — szólalt most Márta. — S te nem tudtad neki megbocsátani azt, amit gyermekes meggondolatlanságból követett el? — kérdé anyja.

De Isten és az anyai szív mindig készek a bocsánatra, ha egy gyermek bűnbánólag járul eléjük. Az anya szívére szorítá s megcsókolta Mártát.

„Ezentúl minden máskép lesz", — mondá Márta. — „Sohasem rajzolok többet, hanem segítek neked a ház körül, szabad időmet pedig Linának szentelem és sohasem fogok rá haragudni.

A rajzolással a világért sem kell felhagynod gyermekem, ellenkezőleg, képezd ki szép tehetségedet s örülj a sikernek, csak azt ne feledd, hogy a rajzolás kedvéért nem szabad minden egyebet elhanyagolnod. Ne álljon ez előtted magasabban, mint azok iránti szeretetet, kik legközelebb állnak hozzád. Mindenekelőtt pedig ne légy keményszívű s ha valaki vétett ellened, de aztán bűnbánólag kér bocsánatot, akkor ne feleld neki azt: „Nem tudok megbocsátani".

A kis Linának az ijedtségen kívül nem lett egyéb baja s másnap, mikor vidáman ébredt fel, először is Mártát pillantotta meg, aki oly derülten mosolygott a gyermek felé, mint a napsugár, melynek fénye ragyogva hatolt be a kis szobába.

Piroska

A nyári nap éppen hanyatlóban volt s a levegő tele volt virágillattal, mikor egy öreg úr s egy körülbelül tizenkét éves, értelmes tekintetű fiucska ott haladtak a pompás hársfasorban, mely a városka északi részén húzódott. A kis fiú, rózsás arcát barna fürtös haj vette körül, javában mesélte, mi minden történt a harmadik osztályban, melynek ő is tanulója volt, midőn egyszer csak néhány gyermek kanyarodott eléjük a hanyatló naptól beragyogott kavicsos úton. Legelől szaladt egy vidám, nyájas arcú leányka, kinek hosszú sötétszőke haja csakúgy repkedett a szélben, utána pedig négy fiú futott kipirult arccal, vidám nevetéssel.

„Piroska, Piroska!“ — kiáltottak a leányka után, — mialatt mind a négyen eltüntek az út kanyarulatánál.

„Ejnye, de vigan vannak, úgy-e nagypapa?“ — kérdezte a fiú, — aki azonban harmadik gimnázista létére is nagyon szívesen odacsatlakozott volna a gyermekekhez.

Nem a legjobb kedvű mosolygással tekintett

fel az öreg úrra, aki azonban nem is hallotta a kérdést. Arca, mely előbb oly nyájas volt, egészen elkomolyodott és sápadt színt öltött; mély tekintetű szemében könnyek csillogtak s jobb keze, mely a fiú kezét fogta, remegni kezdett, úgy hogy a gyermek ijedten tekintett nagyatyjára s aggódó hangon kérdezte: „Beteg vagy, nagypapa?“

E kérdésre az öreg úr letörölte szeméből a könnyeket s mintha mély álomból ébredne, körültekintett s aztán így szólt: „Nem, gyermekem, csak eszembe jutott valami, mikor ezt a leánykát láttam. Meg aztán e fehér rózsák illata is ugyanarra emlékeztet.“

Ezzel az öreg úr odaült egy padra, mely mellett az ezer meg ezer virággal borított fehér rózsabokor állott. Jó ideig ült ott szótlanul, s egyszer csak a kis fiú is odaült melléje s átölelve az öreg úr nyakát, — így szólt félénk, könyörgő hangon: „Ugy-e nagypapa, elmondod nekem, mi jutott eszedbe?“

„Legyen!“ — felelt az öreg úr. — „Ki ne kívánna még egyszer fiatal lenni?“ Hadd emlékezzem vissza én is rég elmúlt boldog gyermekkoromra.

„Igazán elmondhatom, hogy oly boldog gyermekkora kevés fiúnak volt, mint nekem. Az a szép birtok, ahol te szoktad tölteni a nyarat nagybátyádnál, az én otthonom volt. Mivel atyám korán elhalt, nevelőm pedig, ha tan-

óráinkat elvégeztük, azonnal könyvei közé temetkezett, természetesen sokat voltam egyedül s úgy éltem mint a madár az erdőn. Szegény jó anyám gyenge volt és beteges s azonkívül a birtok gondozása és hugomnak a kis Piroskának nevelése annyira igénybe vette minden idejét, hogy velem nem ért rá sokat törődni s így én meglehetősen magamra voltam hagyatva.

De egyszer aztán eljött az az idő, mikor egészen megváltoztam, a birkózásról, a tornázásról, sőt az igazat megvallva sokszor a számtani- és latin leckékről is egészen megfeledkeztem s órákig el tudtam ülni egy helyben, mohó kíváncsisággal olvasva a sokat szenvedett szegény Robinson kalandjait.

Robinson története annyira megkedveltette velem az efféle könyveket, hogy most egymásután hoztam ki szegény atyám könyvtárából az útleírásokat s folyton Indiáról, Dél-Amerikáról s az ausztráliai szigetekről olvastam.

Egy délután sikerült a gazdasszonynak engem hosszú kutatás után a tyúkólban felfedeznie s ekkor figyelmeztetett, hogy jöjjek gyorsan, mert nevelőm már egy órája keres. Csakhogy nekem eszemágában sem volt tanulni menni, hanem vesd el magad, futni kezdtem s meg sem álltam addig, míg csak oda nem értem egy kis kerti lakhoz, mely többnyire be volt zárva, melyet azonban egy idő óta tanyának

használtam s ha háborítatlanul akartam olvasni kedves könyveimet, ide másztam be a nyitott ablakon.

De meglepetve és bosszankodva vettem észre, hogy most nyitva van a kis ajtó s a kertilak belsejéből vidám hangok hallatszottak. Közelebb menve láttam, hogy Piroska hugom ül ott, csakhogy a kis üveg kertilakot a mama gondoskodása már egész kis tündérkastéllyá s pompás babaszobává alakította át. Piroskának persze nagy öröme telt ebben s most is itt játszott az ispán kis fiával. Éppen iskolásdit játszottak s a babákat tanították, melyek ott ültek szép sorjában a székeken. Most is előttem van a kis kertilak, melyre a fák oly hűvös árnyékot vetettek s mintha csak látnám kis hugomat, aki akkor éppen egy palatáblát emelt fel s így szólt: „Most pedig levelet fogunk írni a mamának!“ Ekkor aztán hozzálátott az íráshoz s nagy buzgalommal írt. Mikor pedig készen volt, hangosan alvasta fel a babák előtt a hosszú levelet, mely így hangzott: „Kedves jó mamám! Mindig nagyon foglak szeretni.“

Ezalatt én a fehér kuszó rózsák mögött állva, észrevétlenül tanuja lettem mindannak, ami a kis kertilakban történt. S amint így néztem, néztem, egyszerre csak azt vettem észre, hogy minden kedvem elment az olvasástól. Egészen elérzékenyültem s eszembe jutott, milyen rosszul tettem, hogy eddig is elmulasztot-

tam kötelességeimet. De most azonnal félre tettem a magammal hozott könyvet és siettem nevelőmhöz, mert elhatároztam, hogy ezentúl szorgalmas leszek s én is csak örömet fogok szerezni szegény anyácskámnak.

Csakhogy, fájdalom, ez a jó feltétel nem tartott sokáig. Néhány nap mulva megint a régi voltam s ismét csak sok vesződséget okoztam a hozzátartozóimnak.

De ekkor egy oly esemény jött közbe, melyre most sem tudok fájdalom nélkül visszagondolni.

Kis hugom meghalt, egészen váratlanul. Torokgyulladást kapott s alig huszonnégy órai szenvedés után örökre elszenderült.

Hogy anyám mit szenvedett, mikor az áldott jószívű, okos, gyönyörű gyermeket el kellett veszítenie, mikor a szép, vidám tekintetű szemek örökre lezáródtak, azt lehetetlen elmondanom. Nem sírt, de mióta a gyermek meghalt, azóta anyám arca oly halvány volt, oly merev, mintha megkövült volna a fájdalomtól. Szemében mérhetetlen bánat kifejezése honolt s szép sötét haja egészen megőszült halántéka körül.

Nekem majd a szívem szakadt meg, mikor láttam, hogy anyám ily szomorú, de a világért nem tudtam volna neki egy vigasztaló szót mondani. Szótalan fájdalma annyira hatott reám, hogy sokszor csak azért mentem el az erdőbe, hogy ne kelljen vele egyedül maradnom.

A lombok susogása, a madarak dala s a bogarak zümmögése annyira felvidítottak, hogy nemsokára vigasztalódni kezdtem, talán hamarabb is, mint kellett volna.

De nemsokára még egy dolog történt, ami nagyon segítette bánatomat elfeledni.

Lakott a faluban egy özvegyasszony, az elhalt kötélverő felesége, ennek a fia, már gyermekkorában is jó pajtásom volt, most tért haza a tengerről, ahol néhány évet töltött egy nagy hajón, mint hajóinas.

Gábor hazatérte kimondhatatlanul hatással volt reám s napról-napra jobban bámultam e fiút, aki oly magas volt, mint egy meglett férfi. Karcsú, hajlékony teste, napsütötte arca nagyon tetszett nekem, valamint az is, hogy Gábor oly sok érdekeset tudott beszélni az idegen országokról.

Ezentúl minden szabad időmet — melyet eddig könyveimnek szenteltem, — ott töltöttem a kötélverő özvegyének házikójában és ilyenkor csupa fül voltam, ha Gábor utazásairól kezdett beszélni.

Egy idő mulva nagy örömömre azt vettem észre, hogy barátom, aki eleinte bizonyos lenézést tanusított irányomban, most már őszintén megszeretett. Határtalan hódolatom, úgy látszott, nagyon jól esik neki.

Egyszer aztán, mikor szintén ott voltam Gáboréknál, a fiú így szólt hozzám: „Már csak

három-négy napig látjuk egymást. Jövő hétfőn aztán megint indulunk ki a tengerre. Most Madeirán át egyenesen Sierra Leone-ba megyünk pálmaolajat és elefántcsontot hozni; ezt írta ma nagybátyám. De mi bajod? Olyan fehér lettél, mint a fal."

Magam is éreztem, mily sápadt lehetek. Az a gondolat, hogy barátomat el kell veszítenem s azonkívül a vágy, hogy vele mehessek, minden véremet szívembe kergette.

„Mi lesz velem, ha te nem leszel itt?" — — mondtam szorongva.

„Ha csak az a baj, hát gyere velem!" — nevetett s látszott, hogy szavaim jól esnek neki.

„Hogyan, — veled?" — hebegtem.

„Velem, velem! De persze titokban!" — mondta nyugodtan, — mintha csak arról lenne szó, hogy egyet csónakázzunk a patakban. „Nagybátyám bizonyosan vállalkozik rá, hogy magával vigyen. Ő szereti az ilyen tréfákat."

Egy pillanatig némán bámultam reá, de akkor egy kiáltással nyakába borultam s nevetés és sírás között szinte mámorosan mondtam: „Veled megyek, veled megyek. Oh, ha tudnád, milyen nehezen várom azt a holnapot!"

Csak most tudom, mily szívtelenség volt, amit tettem, de hiába, nem tudtam a vágynak ellentállni. Mialatt szegény anyám egyedül volt mély fájdalmával s búsan gondolt elköltözött gyermekére, azalatt én egész hidegvérrel tet-

tem meg úti előkészületeimet. Az úgynevezett utazási láz egész erővel tört ki rajtam s alig vártam az indulás napját.

Végre elérkezett az a nap, melynek éjjelén Gábornak el kellett volna értem jönnie. Úgy beszéltük meg, hogy éjfél után két órakor találkozunk a kis kerti lakban s onnan gyalog tesszük meg az utat a kikötőig, mely lakásunktól néhány jó órányira feküdt s melyből a „Delphin" nevű hajónak másnap reggel kellett volna indulnia.

Mikor este utoljára csókoltam meg jó anyám kezét, egyszerre hideg borzongás futott át rajtam, mert arra gondoltam, hogy talán soha sem látom többet. Akaratlanul is hosszabban s melegebben csókoltam meg anyám kezét, mint máskor. Úgy látszik, észrevette e gyengédséget s mivel ez is elhalt leánykájára emlékeztette, szeme újra könnybe lábadt s erre kisietett a szobából.

Azonban az én elérzékenyülésem nem tartott sokáig, szobámba siettem, fehérneműt s felsőruhákat kötöztem össze egy nagy kendőbe s azután az ablakba ülve néztem a teleholdat, mely aranyosan s óriási nagyságban tünt fel a bükkfák között.

Végre éjfélután már nem tudtam magamat tovább türtőztetni s elhatároztam, hogy nem várok többet, hanem útnak indulok. A csomagot felvettem s utolsó születésem nap-

jára kapott aranyaimat zsebembe rejtve ugrottam ki az ablakon, mely alig volt néhány lábnyira a földtől. Óvatosan lépkedtem a park kavicsos utain, melyekre a hold úgyszólván nappali világosságot árasztott.

Nem is mondhatom ki, mily hosszúnak tetszett az út a kis kerti lakig. De végre mégis csak ott voltam s belehelyeztem a zárba a kulcsot, mely csikorogva fordult meg benne. De amint be akartam lépni, lában valami puhába ütközött. Felvettem, hogy megnézzem mi az s akkor láttam, hogy ez kis húgom egyik kedves játékszere, egy kitömött fehér cica, mely azóta maradt itt a sarokban, mióta Piroska utoljára játszott kedvenc helyén.

E pillanatban a kedves szép gyermek emléke egészen feléledt lelkemben s akaratlanul is simogatni és cirógatni kezdtem az élettelen játékot, mintha valami élő lény lett volna. De még csak akkor érzékenyültem el igazán, mikor a kis szobába lépve azt láttam, hogy ott minden úgy volt, mint Piroska betegsége előtt, mikor utoljára játszott a kis kerti lakban. A viaszbabák üvegszemei kérdőleg s szomorúan tekintettek rám, mintha azt kérdezték volna, hova lett az ő kis gondviselőjük; a sarokasztalkán pedig még mindig ott feküdt a palatábla s mellette a palavessző. A nyitott ajtón át belopózott a holdsugár s éppen odaesett a fekete táblára. A holfénynél egészen tisztán látszot-

tak azok a nagy, merev betűk, melyeket szegény kis húgom kezecskéje írt reá.

Önkénytelenül odatekintettem s láttam a táblára írt sorokat: „Kedves jó anyácskám! Mindig nagyon foglak szeretni.“

Istenem! mennyire szerette anyját ez a gyermek! S most? Ki maradt meg szegény anyánknak vígasztalásul? A drága jó gyermek elszenderült mindörökre, én pedig, aki támasza lehettem volna, én most a legnagyobb szomorúságot készültem neki okozni. Most láttam csak, hogy az, amit tenni akartam, anyámnak életébe kerülhetett volna.

Nem, nem, ennek nem szabad így lennie! E pillanatban egyszerre megleltem a helyes útat s amint tévedésemet beláttam, hangos zokogással borultam térdre az asztal előtt s némán imádkoztam Istenhez, bocsásson meg könnyelműségemért.

E pillanatban a messze országok minden varázsukat elvesztették reám nézve. Csupán anyámra gondoltam és szent fogadást tettem magamban, hogy jó fiú leszek és igyekezni fogok szeretetét megérdemelni.

Ekkor egészen megnyugodtam s kivéve egy lapot jegyzőkönyvemből, néhány sort írtam Gábornak, melyben arról tudósítom, hogy tanulni fogok szorgalmasan s majd csak, ha már valamire vittem, akkor megyek el világot látni.

A cédulát aztán odatettem a küszöbre, melléje pedig emlékül egy aranyat.

Midőn ekkor ismét visszafelé mentem a holdfényes úton, kimondhatatlan boldog voltam s úgy éreztem, mintha e rövid idő alatt néhány évvel érettebb lettem volna.

Anyám másnap reggel valószínűleg észrevette, hogy velem valami nagy dolognak kellett történnie, mert kizárólag csak vele foglalkoztam. Szórakoztatni igyekeztem, beszéltem neki tanulmányaimról és játékaimról, mindenekelőtt pedig arról, hogy ezentúl sokkal szorgalmasabb leszek; iparkodni fogok neki örömet szerezni s csak érte fogok élni és halni. Anyámat e változás végtelenül boldoggá tette, de azért oka felől nem kérdezősködött. Nem is tudta meg sokáig, mi történt ez éjjel, de egyszer, évek múlva, mikor a gazdasági vizsgákat sikeresen letettem, akkor mégis elmondtam ezt neki, midőn estefelé bizalmasan beszélgetve ültünk együtt.

Hogy ez időtől fogva mily benső kötelékek fűztek anyámhoz, azt csak a jó Isten tudja.

Most már ő is ott nyugszik gyermeke mellett a sírboltban, a fehér kúszó rózsabokrok alatt.

Lásd gyermekem, ez az oka annak, hogy most a fehér rózsa illata és a Piroska név ennyire meghatottak."

Juliska és Bodri

A kis falu, mely egy szép kristálytiszta patak mellett terült el, még nem bontakozott ki a hajnali szürkületből, de a molnár kakasa már fenn volt s a kút kávájára állva borzolgatta aranybarna tollait, majd nyakát kinyújtva készült harsány hangon a nap keltét hirdetni. Nemsokára az éneklő madarak is felébredtek, sőt még a nyírfák is rákezdtek a suttogásra, amint a hajnali szellő lehelletét érezték s a támadó zaj egészen elnyomta a patak moraját, mely az előbb az egyedüli zaj volt a faluban.

Most egy ajtó nyikorgása is vegyült a zajba, majd kutyaugatás hallatszott, mely azonban egy hangnak halk, csitító szavára ismét elhallgatott s ekkor a molnár kertjében lépések hangzottak, mint mikor egy gyermek mezítláb szalad végig a porondon.

Mikor a nap első sugara odavilágított a völgybe, először is azt akarta látni, hogy ugyan melyik az a gyermek, aki már ily korán fenn van. Most a napsugár odalopódzott a sövény mellé s megvilágította azt a kis alakot, amelyik

éppen odatérdelt a kis kapu mellé s azzal vesződött, hogy kívülről ismét becsukja a zárat, melyet belülről kinyitott. Csakhogy a dolog nem igen akart sikerülni, mert a gyermeknek csak balkeze volt szabad, mivel jobbkarjával valami bozontos tárgyat tartott szorosan ölében. De végre mégis sikerült az ajtót bezárnia s a gyermek ekkor kezébe vette a kis facipőt, melyet az előbb a földre helyezett maga mellé s ezzel megindult, miközben azt a bozontos, morgó valamit szorosan ölelte szívére. A gyermek a híd felé vette útját s onnan a harmatos fű között kígyózó gyalogútra kanyarodott, mely az erdőn keresztül az országútra vezetett.

Egy negyedóráig szaladt, anélkül hogy csak körül is tekintett volna, de végre már nem tudta a terhet tovább cipelni. Megállott tehát; kötényét szétterítette s gyönyörködve nézte, hogy ugrik ki onnan egy bozontos kis fekete kutya, mely most azáltal igyekezett örömét kifejezni, hogy vígan csaholt s hálásan nyalogatta a leány kezét. Ez egyideig szótlanul nézte az állatot, de azután letérdelt a fűbe s maga mellé vonva a kis kutyát, így szólt hozzá sóhajtva:

„Jer ide, Bodri, hadd mondjam el, mit akarok. Mert különben még azt találod hinni, hogy megbolondultam. De ne búsulj, mert lásd, én nagyon szeretlek téged s ez mégis csak a legfőbb dolog, úgy-e?“

A kutya oly okosan nézett hűséges szemével a leánykára, mintha csak értette volna, mit beszél. Bizony különben meglehetősen csúnya kis kutya volt, de szeméből annyi hűség és okosság sugárzott, hogy mindenki megszerette, aki csak ránézett.

„Lásd Bodri, édesapám agyon akart téged lőni, de azért ne félj semmit, légy nyugodt, hisz lásd, én is egészen nyugodt vagyok", mondá, de már csak úgy peregtek szeméből a könnyek. „Abból semmi sem lesz, legalább addig nem, míg én élek. Szerencsére tegnap, éppen mikor a vánkosodat igazítottam meg, meghallottam, mikor édesapám azt mondta a többieknek, hogy agyon akar téged lőni, mert már nagyon öreg vagy, nem tudsz jól vigyázni s az erdész úgyis ígért neki egy fiatal házőrző kutyát. Pedig dehogy vagy te még öreg, kedves kis Bodrim! Hiszen senki sem tud olyan jól játszani, mint te. Nem, nem, szó se legyen az agyonlövésről; mi sohasem fogunk egymástól elválni. Az éjjel a szememet sem húnytam be, mert mindig azon törtem a fejemet, hogy mentselek meg".

„Mert lásd, apámat hiába kértem volna, azt úgyis tudom; hisz amióta szegény édesanyám meghalt, azóta olyan komoly és szomorú, hogy néha szólni is alig merek hozzá. De végre mégis jutott valami eszembe. Elviszlek Terka nénémhez ide a szomszéd faluba. Jó lesz? Ugy-e örülsz? Tudod, a Terka nénihez,

aki olyan fiatal és víg s aki mindig betér hozzánk olyankor, ha a vásárra megy. Sokszor mondta, hogy majd én is látogassam meg egyszer, de hát nagyanyám sohasem jöhetett velem, édesapámat pedig nem akartam kérni. Ketten csak eltalálunk oda! Mit gondolsz Bodri, talán csak meg tudunk tenni egy öt órányi utat?"

A lányka vidám hangja Bodrit is oly jó kedvre hangolta, hogy vidám csaholással válaszolt neki, mialatt körülugrálta. Erre Juliska is felugrott s most vígan folytatták útjukat. Az erdei fű és moha illata oly üdítő volt s a reggeli nap sugarai oly aranyos fényben szűrődtek át az ágakon, hogy valódi gyönyörűség volt az árnyas erdei úton haladni.

Nemsokára aztán kiértek a jegenyefákkal szegélyezett széles országútra, hol még gyorsabban lehetett haladni, mint a kanyargós kis gyalogúton. A kis kutya azt sem tudta, mit csináljon örömében. Néha előre szaladt, megugatta a fel-felrebbenő pacsirtákat, majd ismét megfordult s csaholva szaladt vissza Juliskához.

Nemsokára egy mező felé vitt az út. A nap ezalatt már jó magasra emelkedett s a szántóföldeken és réteken már szorgalmasan dolgoztak a munkások. Juliska most egy rövid ideig megpihent a vadrózsával befutott kőkereszt lábánál, mely az erdő szélén állt. De nemsokára

felugrott s tovább folytatta útját. Kis idő múlva ismét egy árnyas erdőbe értek, hol Juliskát kissé meglepte a fáradtság az átvirrasztott éj s a korai nagy gyaloglás után. De néhány pillanat mulva legyőzte a fáradtságot s megint csak tovább sietett. Ha egy-egy favágó vagy rőzsét szedegető anyóka jött vele szembe, a leányka mindig nyájasan megkérdezte, hogy ez-e az az út, amelyik a szomszéd faluba visz. De feleletet egytől sem igen kapott, mert az egyik nem tudta mit feleljen neki, a másik pedig csak nézett rá csodálkozva, mintha azt kérdezte volna, hogy ugyan mit akar egy ilyen kis leány a szomszéd faluban egyesegyedül. Végre egy vándorlólegény jött vele szembe fütyürészve s mikor ezt is megkérdezte, ez azt felelte: „Csak menj egyenesen előre!“

Igy a leányka csak ment, mendegélt tovább. De egyszerre csak ketté vált az út s innen két út futott szét előtte.

„Úristen, már most hova menjünk?“ kérdé a leányka, mialatt Bodrira nézett. De biz erre Bodri sem tudott felelni. Először az egyik úton kezdett szaladni, aztán visszatért s a másikon indult el. De aztán innen is visszajött s farkát lelógatva állt meg a leányka előtt, mintha azt akarta volna mondani: „Itt nem lehet kiigazodni. Már most mi lesz velünk?“

„Ha úgy sem tudunk tovább menni, akkor pihenjünk egy kicsit, míg valaki erre jön“,

szólt a leányka, miközben egy kendőből egy darab vajaskenyeret vett elő.

„Tegnap egy falatot sem tudtam enni", mondta, „mikor édesapám az agyonlövést kezdte emlegetni, lám, most milyen jó, hogy a vacsorám megmaradt."

Ezt bizony Bodri is nagyon jónak találta s vígan kapott a vajaskenyér-darabkák után, melyeket Juliska odadobott neki. A leánykának ugyan eszébe jutott, hogy nem lenne rossz a vajaskenyér felét későbbre eltenni, de azért még sem akarta éheztetni a kis kutyát, mely két első lábát feltartva szolgált s mindaddig kért a leánykától, míg csak az utolsó falatot meg nem ették.

Mikor a leányka az üres kendőt összehajtogatta, egyszerre csak egy fiatal parasztasszony közeledett, aki gyermekét hátán vitte egy kosárban. Amint Juliska a fiatal asszonyt megpillantotta, azonnal odaszaladt hozzá s arra kérte, mondaná meg neki, merre van az út a falu felé. E kérdésre az asszony megállt, csodálkozva nézett a leányka halvány arcára s úgy látszott, mintha azon gondolkoznék, mit feleljen neki. De mielőtt szólhatott volna, egyszerre néhány tarka pillangó repült fel a hamvasszeder-bokorról, mire a szőke kis fiú, ott a kosárban, hangos nevetésre fakadt s kezeivel tapsolt örömében. Erre a parasztasszony azonnal megindult s csakúgy mentében kiáltott

vissza Juliska felé szórakozottan s egykedvűen: „Azt hiszem, jobbra kell menni!“

Mikor ezek otthagyták, a kis leány sokáig nézett a jókevű asszony és a kacagó gyermek után, kinek szőke fejecskéje körül még mindig ott röpködött a két kék pillangó. Amint így nézte, nézte őket, egészen elszomorodott, mikor az jutott eszébe, hogy neki már senkije sincs, aki úgy szeresse, mint ahogy ezt a gyermeket szereti édesanyja. Megint leült egy kőre s fejét a kutya bozontos bundájára hajtva, így zokogott: „Miért nincs nekünk is ilyen jó anyácskánk, Bodri?“

Nemsokára felkelt s búsan indult meg azon az úton, amelyet az asszony mutatott neki s mely mindegyre csak az erdők és völgyek között vezetett, anélkül hogy valami nagyobb helységnek csak nyoma is látszott volna. A leányka nem volt szokva ily hosszú gyaloglás-hoz s lába csak úgy égett a fáradtságtól. Végre kénytelen volt cipőjét levetni s mezítláb menni tovább, de hiába, most már nem ment a gyaloglás olyan jól s a leányka bizony gyakran volt kénytelen megpihenni. Ilyenkor azután a kis kutya mindig odaheveredett eléje s nyalogatta a leányka lábát.

De bizony az ilyen hosszas gyaloglás szegény Bodrinak sem volt kenyere. Minél magasabbra emelkedett a nap, Bodri annál mélyebbre horgasztotta le a fejét s szemében an-

nál olvashatóbban volt kifejezve ez a kérdés: „Mikor pihenünk már meg?“

Azonban, mikor a nap már csaknem fejük felett állott s a fák árnyéka alig volt tenyérnyi, akkor egyszerre csak gulyák kolompja s egy madár dala hangzott az erdő sűrűjéből, mire mind a gyermek, mind a kutya figyelni kezdtek. „Ne menjünk a hang után?“ kérdezte a leányka s mivel Bodri nem mondott nemet, sőt vígan ugrált a fák között, Juliska csakugyan megindult a hang irányában, keresztül lépkedve a gyökereken, míg végre egy szép tisztásra ért. Amint a sűrűből kilépett, először is egy kis fiút pillantott meg, aki egy kis dombon ült egy bodzabokor árnyában. Juliska csak most látta, hogy az a hang, melyet messziről madárdalnak gondolt, nem más mint egy pásztorsíp, melyen a fiú fújt víg dalokat. Kutyája először haragosan rohant neki Bodrinak, azonnal figyelmeztette a fiút a közeledő gyermekre s ekkor a kis pásztor felállt helyéből és sokkal nyájasabban közeledett az érkezők felé, mint tarka bundás őrzője. Hát még mikor Juliska megdícsérte szép furulyázásáért; akkor már éppen olyan barátságos lett a fiú, hogy arra kérte, üljön oda Juliska is az árnyékba, a fa alá. Ott aztán beszélgetni kezdtek s mikor a fiú már elmondta, hogy hívják három tehenét, meg hogy ő egy gazdag parasztnak egyetlen fia és vasárnaponként ezüstgombos kék

mellényt szokott viselni, akkor aztán leereszkedőleg kérdezősködött Juliskától, hogy mi a neve és hova készül? Mikor azonban a leányka megmondta a falu nevét, ahova indult, a fiú fejét csóválta és így szólt: „Hova gondolsz, hiszen az a világ másik végén van!“

„Úristen! Pedig én azt hittem, hogy az nincs is valami messze innen“, felelt a leányka elsápadva félelmében.

Mikor a fiú látta, hogy a leányka szeme könnybelábad, egészen megilletődött s azt kérdezte, hogy merről jön s milyen úton haladt eddig? Mikor a leányka mindent elmondott, a fiú összecsapta kezét és így kiáltott föl: „Szent Isten! Hiszen amikor a kőkereszthez értél, balra kellett volna letérned, nem jobbra!“

Juliska, ezt hallva, egészen elszomorodott, de a fiú így vigasztalta: „Itt a közelben egy forrás fakad a földből s egészen az út mentében folyik keresztül az erdőn. Csak menj mindig e mellett s ott, ahol egy nagyobb patakba ömlik, ott már csak mintegy száz lépésnyire kell menned s akkor kiérsz az országútra. Onnan aztán még egy órányira van a falu“, tette hozzá fontoskodva.

A kis leány hálásan köszönte meg a jó tanácsot s azonnal útnak akart indulni. De amint felállt, a fiú ijedve látta, hogy a kis leány lába csupa vér. Erre aztán egészen elfeledte előbbi rátartósságát, gyorsan odatérdelt a fűbe s mi-

előtt Juliska megakadályozhatta volna, tarka zsebkendőjét darabokra tépve, bekötözte vele a leányka sebes lábujjait. De mialatt ezt tette, vidám fekett szeme egészen elborult, sőt arcán néhány könycsepp is gördült alá.

Mikor azonban a kis leány hálásan nyújtotta neki kezét, akkor a pásztorfiú elfordult, hogy könnyeit elrejtse s hangját megkeményítve mondá: „Jól van jól, hanem most már eredj!“

A fiú tarka kutyája azonban még mindig morgott Bodrira, úgyhogy az egészen megörült, mikor Juliska ujjával csettentett neki, hogy induljanak. De alig haladtak néhány száz lépésnyire, midőn hátuk mögött hangos kiáltást hallottak, mire meg kellett állniok. Juliska hátranézett, hát látja ám, hogy a kis pásztorfiú kipirult arccal szalad utánuk. „Nézd, hoztam neked valamit!“ mondta, mikor odaért Juliskához s ezzel egy nagy-nagy karéj puha fekete kenyeret adott át a kis leánynak. „De most már aztán szaladj!“ tette hozzá, mialatt megfordult s úgy elszaladt, hogy Juliska rá sem ért neki köszönetet mondani.

Egészen megkönnyebbülve folytatta útját, mert sokat gondolt a jószívű fiúra s azonkívül az út is sokkal kellemesebb volt itt a kristálytiszta patak mentén a bársonyos fűvön, mint a napsütötte poros országúton. De lassanként mindegyre sötétebb lett az erdő s úgy látszott, mintha a nap elsötétült volna s távolról menny-

dörgés hallatszanék. Az a gondolat, hogy hátha vihar találja utolérni, elfeledtette a leánykával a fáradtságot s most már valóban futni kezdett, csakhogy mihamarabb kiérhessen az erdőből. Hanem a vihar még gyorsabban járt s a szél már csak úgy zúgott a fák között. Az ágak recsegve-ropogva hajladoztak; a felriasztott madarak ijedten röpködtek a fák között s a mennydörgés hangja mind hallhatóbbá vált. Most egy fényes tűzkígyó hasította át a sötétkék felhőket s erre néhány perc mulva sajátságos zaj hallatszott a sűrű lombsátorban, mert nehéz cseppek hullottak a falevelekre. A szegény kis leány a záportól sokkal jobban megijedt, mint a villámtól és dörgéstől s mikor az eső megeredt, Juliska megállapodás nélkül szaladt egyre tovább, tovább. Most még csak egy-egy csepp tudott az ágakon keresztül törni, hogy a puha mohára hulljon, de a leányka azért így szólt a kis kutyához: „Siessünk Bodri, mert különben baj lesz. De ha szaladunk, talán nemsokára ráakadunk valami házra.“ De a kutya könyörögve nézett a leánykára, majd lefeküdt a fű közé s nyöszörögni kezdett. Amit szegény Bodri reggeltől fogva kiállott, az meghaladta erejét s most már egészen ki volt merülve.

„Egyikünk sem tud tovább menni, Bodri“ mondta a leányka, mialatt maga is leheveredett s a kutya nyakát átölelve egy mohos fatörzsre

hajtotta fejét. „Egészen elálmosodtam, Bodri", mondta s csakugyan nemsokára mély álomba merült s a két hű pajtás néhány óráig aludt csendesen, nyugodtan.

Estére eloszlattak a fellegek s a nap oly fényesen sütött, mintha ragyogását soha felhő el nem homályosította volna. Búcsúzó sugarainak csókjára Juliska is felébredt s gyönyörködve tekintett körül az erdőben, mely most még százszor szebb volt, mint az eső előtt. A fák törzsei vörös-barna színben fénylettek s a fák levelein és a virágok kelyhében harmatkönny gyanánt csillogott az esőcsepp.

Juliska vidáman s felüdülve kelt útra ismét. Kutyáját ölében vitte mindaddig, míg az állat maga kívánkozott le a földre. Mielőtt a nap tányérja egészen letünt volna az égről, egyszer csak ott kanyargott a leányka előtt a nagyobbik patak, melybe a kis erdei csermely beleömlött. Innen az országút már csakugyan nem volt messze s mikor a leányka ideért, boldogan állt meg egy pillanatra, de azután gyorsított léptekkel folytatta útját.

A nap oly biztatólag sütött a leányka útjára, mintha valami közelgő szerencse előjele lett volna. De mikor Juliska a messze távolban egy hegyes torony körvonalait pillantotta meg, egyszerre heves, szúró fájdalmat érzett lábában, mely már úgyis sebes volt és vérzett.

„Bodri, Bodri", kiáltá sírva, mialatt az út

mellett összeesett, „nem tudok tovább menni: jaj a lábam, jaj a lábam! Istenem, miért nincs nekem anyácskám, aki rám gondot viseljen!“ zokogott a szegény gyermek, kinek lába megbicsaklott a gyors járásban s most nagyon fájt, úgy, hogy Juliska csakugyan nem tudott tovább menni. Amint ott ült az út szélén, önkénytelenül is az égre nézett, mintha elköltözött anyjánál keresne segélyt.

Szemei azonban ismét lezárultak a fáradtságtól s már majdnem elaludt, mikor egyszer csak egy csinos, fiatal parasztleány közeledett feléje, frissen kaszált füvet tolva egy kis kocsin. Amint a leányka közelébe ért, egyszer csak megállt, majd odarohant a gyermekhez s ölébe kapva így kiáltott vídáman : „Hát te hogy kerülsz ide, Juliska? De hála Istennek, hogy megleltelek, te kis szökevény!“

„Terka néni, Terka néni“, kiáltotta a gyermek, „hát mégis megtaláltam!“

Mikor megölelték és megcsókolták egymást, akkor a leány odaültette a gyermeket az illatos fűrakásra, a kocsi tetejébe s mialatt megindultak, így szólt hozzá: „Hanem most siessünk haza, hogy a jó hírt megvihessük“.

Amint az országútra értek, egyszerre csak egy csinos, egylovas fogat közeledett feléjük. A kis kocsiban egy fiatal férfi ült, s mikor közelükbe érkezett, egyszerre megrántotta a lo-

vak gyeplőjét s kocsiját megállítva, leugrott az ülésből.

„Itt a Juliska, megtaláltam ám!“ kiáltotta fiatal leány vídáman, mialatt a gyermek is felismerte atyját s oda közeledett hozzá. Félig örvendve, de félig félve nézett atyjára, ki így szólt hozzá nyájasan, de komolyan: „Hát már egy cseppet sem szeretsz, hogy így meg tudtál ijeszteni azzal, hogy éjnek idején elszöktél hazulról?“

„Ne haragudjál, édes jó apám“, mondta a leányka félénken, „hiszen csak azért mentem el, mert attól féltem, hogy a szegény Bodrit...“

„Nem megmondtam?“ szólt az apa halkan. „Hiába, az ember olyan keményszívű lesz, ha mindig egyedül van. Mikor itt is hiába kerestelek, már éppen haza akartam fordulni, hogy lássam, nem mentél-e még haza? De ezentúl minden máskép lesz, ne félj kis leányom. Bodri életben marad és nem lesz semmi bántódása. De várj csak, mondok még valami jobbat is. Már úgyis sokat sírtál azóta, hogy szegény anyácskád meghalt. Most lesz új édesanyád, aki téged már most is nagyon szeret. Mikor ma reggel otthon már mindent tűvé tettem érted, végre ide jöttem a Terka nénihez és akkor megígérte, hogy eljön hozzám feleségül s téged úgy fog szeretni, mintha a saját édes leánya volnál!

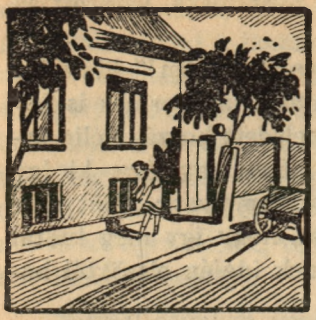

Róza és Erzsike

Az egész ucca ragyogó napfényben úszik; minden oly vidám, oly mosolygó, gondtalan. A házak ablakai úgy csillognak, mintha mosolygó szemek volnának. Amerre csak néz az ember, mindenütt virágot lát az ablakpárkányokon; még a legszegényebb emberek ablakában is van egy-egy cseréppel.

Csak annak a nagy sarokháznak földszinti ablakában nincs virág. Csupán egy pók szőtt a sarokban hálót s ez most porosan s szakadozva lóg a homályos kis üvegtábla előtt.

A nagy ház kapuja előtt, a kövezet szélén, egy kis leány áll, csinos, világos nyári ruhában. Egy pillanatig még ott áll, mialatt nevelőnője éppen kesztyűjét gombolja, aztán mindketten felnyitják napernyőjüket s elindulnak.

A kis, földszinti ablakra vasrács van erősítve, mint ahogy azt a pinceablakokban gyakran lehet látni. A rács rozsdás volt és görbe s amint a kis leány elhaladt az ablak mellett, szép ruhája megakadt a rácsban, úgyhogy le kellett hajolnia, hogy kiszabadítsa s ezalatt

belátott a szobába, mely a kis ablakon át kapta a világosságot. De micsoda homályos, gyér világosság volt ez! Az ablak közelében szegényes ágy állott s ezen egy leányka feküdt, ki ép oly fiatal, ép oly szép volt, mint az, aki az ablakon betekintett és mégis annyira különbözött tőle.

Ernyedt, szakadozott ing volt rajta s haja kuszáltan lógott le halvány arca körül, melyre csupán a láz festett két égő piros foltot. Amint odafenn a leányka megállt az ablaknál, a kis beteg is feltekintett s szemeik találkoztak egy pillanatra. De a kis leány nem állt ott sokáig, hanem csakhamar tovább ment s mialatt orrát fintorgatta s piros ajkát gúnyosan vonta félre, így szólt a nevelőnőjéhez: „Milyen rossz szag jön fel az ilyen pincéből, ahol a szegény emberek laknak".

„És milyen boldog vagy te, Róza", felelt a nevelőnő, hogy édesatyád gazdag ember s te oly szép szobákban lakhatsz.

Ezzel vidáman és gondtalanul haladtak tovább, míg a szegény beteg Erzsike egyedül maradt az elhagyatott, puszta pinceszobában, a kemény ágyon, melyet jóságos kéz sohasem igazított s mely mellett sohasem virrasztott szerető édesanya.

A két leányka élete annyira különbözött egymástól, hogy össze sem lehetett volna hasonlítani. Róza atyja az egész nagy ház tulajdonosa volt, ott lakott az első meleti gyönyörű, fényes

lakásban. Róza egyetlen gyermeke volt a dúsgazdag kereskedőnek s mivel anyját korán elvesztette, hiányzott a folytonos felügyelet s Róza bizony kissé elkényeztetett, önfejű gyermek lett, mert a cselédség s az egész környezet abban versenyzett, hogyan tegyenek mindent uruk kedvencének tetszésére.

Erzsikének, aki ott lakott a pinceszobában, szintén nem volt édesanyja s ennek halála óta szegény rokonai fogadták örökbe. Már egész kis korában meg kellett ismerkednie a nyomorral. Atyja szegény takács volt s mivel egyszer nehéz idők jártak, nem tudta keresetéből családját fenntartani. Ez időben többen panaszkodtak a nyomorról s az iparosok elhatározták, hogy kivándorolnak Amerikába. Erzsike atyja is csatlakozott hozzájuk s csekély vagyonát összeszedve csakugyan áthajózott Amerikába, azzal a szándékkal, ha megtelepedett, nejét és gyermekét is átviszi magával.

Elutazása után néhányszor csakugyan írt is haza, de leveleiben nem sok jó hír volt. Egyszerre azután ezek a tudósítások is elmaradtak s a szegény asszony csak egy másik kivándorlónak hozzátartozóihoz írt leveléből tudta meg, hogy férje tovább utazott, azután eltünt s eddig valószínűleg meg is halt már.

Ekkor a szegény asszony elhatározta, hogy a kis vidéki városból a fővárosba költözik, hol

rokonai voltak s hol nagyobb keresetet remélt. Csakugyan fel is jött a fővárosba gyermekével együtt, aki akkor még egészen kicsi volt s odaköltözött rokonaihoz a pinceszobába, hol aztán mindenféle nehéz munkával szerezte meg magának és gyermekének a legszükségesebbeket.

De a bánat és a gond annyira megrongálták egészségét, hogy nemsokára ágynak esett s néhány heti szenvedés után meg is halt. Halálos ágyán arra kérte rokonait, hogy ne taszítsák ki a kis Erzsikét a világba.

Ezek nem is tették s továbbra is maguknál tartották a gyermeket. Azt sem lehet mondani, hogy rosszul bántak volna vele, hanem hiába, durva, közönséges emberek voltak, akik nem tudtak vele oly nyájasan beszélni, mint elhúnyt édesanyja. Egész nap munkában voltak s mikor Erzsike valamivel nagyobb volt, mingyárt neki kellett a házi dolgokat ellátnia s ez nem volt elég; — nagynénje azt parancsolta, hogy ha ezt elvégezte, akkor álljon ki a sarokra s kéregessen.

Ez eleinte nagyon nehezére esett, de az éhség s a szidástól és veréstől való félelem mégis csak rávitték a leánykát a koldulásra, ami egészen jól jövedelmezett, mert a járókelők mind megszánták a halványarcú, szép gyermeket s így Erzsike sok kenyeret és krajcárt vitt haza, sőt hébe-korba egy-egy ezüst hatost is.

De a sok szaladgálás és hiányos táplálkozás

végre megártott a gyermeknek; megbetegedett s nem mehetett ki többé az uccára, hanem otthon kellett feküdnie elhagyatva és egyedül, olyan egyedül!

Senki sem volt, aki vigasztalta, ápolta volna, mert bátyja és nénje korán reggel elmentek hazulról s így a beteg gyermekre rá kellett zárniok az ajtót.

Akkor is így feküdt ott elhagyatva, mikor Róza megpillantotta. Úgy látszott, mintha a vasrács azért fogta volna meg a gazdag leányka ruháját, hogy azt mondja neki: „Vess egy pillantást erre a szegény, elhagyatott kis árvára, te, aki olyan gazdag és olyan boldog vagy. Milyen örömet szerezhetnél ennek, ha csak egy keveset adnál neki abból, amit te oly bőségesen kapsz. Atyád semmit sem tagad meg tőled, bármit kérsz is tőle. Kérj egyszer valamit a szegény gyermek számára."

Csakhogy a kis Róza e szavakat nem értette meg.

Egyik nap a másik után telt el a kis beteg még mindig ott feküdt az ágyban. Nénje estereggel mindig felrázta a vánkosokat, egy kis levest, vagy teát főzött a gyermeknek, sőt néha egy-egy hervadófélben levő virágot, vagy egy darabka cukrot is adott a gyermek kezébe. Sajnálta a leánykát, de nem segíthetett rajta s így bizony lassan haladt a gyógyulás. Estefelé, mikor a nap már leáldozóban volt, egy-

egy sugár mégis odatévedt az ágy takarójára, aminek a szegény gyermek kimondhatatlanul örült.

Végre mégis megerősödött annyira, hogy felkelhetett s megint dolgozhatott a ház körül. Néhány nap mulva már ismét ki kellett mennie kéregetni, de még oly gyenge volt, hogy csak lassan, ingadozva tudott haladni a fal tövében.

Az éhség is gyötörte s halvány, beesett szemmel állt a ház mellett.

A kis Róza éppen ekkor ment arra nevelőnőjével, szépen felöltözve s egy pillanatig ránézett a leánykára. Ez megismerte ezt a rózsás arcot, mely néhány nappal ezelőtt az ablakon át tekintett le hozzá s kezét kinyújtva, kért valamit a gazdag leánykától. De e pillanatban megint a pincelakás bezárt, dohos levegője csapott feléjük s erre Róza a leánykától elfordulva így szólt nevelőnőjéhez: „Milyen rossz szag van az ilyen szegény emberek lakásában!“

Mikor Erzsike ezt hallotta, szomorúan nézett a leányka után s azt gondolta magában: „Istenem, hogyan lehet az, hogy valaki ily szívtelen legyen, ha ilyen szép?“

Milyen hálás lett volna Erzsike néhány krajcárért is! Hisz oly éhes volt s még csak egy darab kenyérhéját sem adott neki senki. Róza pedig ezalatt már ott ült a dúsan meg-

rakott asztal mellett s nem is gondolt a szegény leánykára.

Néhány hónap mulva nagy izgatottság uralkodott az egész palotában, mindamellett, hogy az első emeleti gyönyörű lakásban az a félelmes némaság honolt, amely a halált szokta követni. A fekete kárpitokkal bevont nagy terem közepén feküdt Róza atyja — egy pompás érckoporsóban. Most már Róza is árva volt. De a bánat annyira elkábította, hogy eleinte gondolkozni sem tudott s nem is jutott eszébe, hogy most már ő is oly egyedül áll a világon, mint az a szegény gyermek, aki ott lakik a pinceszobában. De az emberek egyre azt beszélték, hogy Róza nagyon gazdag s hogy ez nagy szerencse.

Hanem néhány héttel a temetés után újra nagy sürgés-forgás keletkezett a házban. Idegen emberek jártak-keltek a gyönyörű termekben; mindent mindent összeírtak s még abba a szép kis szobába is behatoltak, ahol Róza tartózkodott nevelőnőjével.

Az idegen emberek aztán az egész drága bútorzatot elárverezték, mert a kereskedő halála után kitudódott, hogy távolról sem volt oly gazdag, aminőnek a világ tartotta.

A kis Róza azonban ezt a szerencsétlenséget még kevésbbé tudta felfogni, mint atyja halálát, hanem azért mégis félt az idegen emberektől. A cselédségnek egy része már elhagyta

a házat, a többieknek pedig kisebb gondja is nagyobb volt annál, hogy meghalt uruk gyermekével törődjenek. Még a nevelőnő is elhagyta a gondjaira bízott leánykát. Vajjon hova lehetett? Hát most már senki sem volt, aki Rózát bátorítsa, vígasztalja, szeresse?

A kis árvára a nagy zűrzavarban senki sem gondolt, még ennie sem volt mit, mert az általános nyugtalanság közepette arról is megfeledkeztek, hogy reggelit kellene neki adni.

Róza sírva ment le a lépcsőn, hogy az aggasztó lárma elől meneküljön s hogy nevelőnőjét felkeresse. De azt bizony sehol sem találta.

De amint ott ült a lépcsőházban, szomorúan összehúzódva, mint valami remegő kis madár, egyszerre csak egy kéz érintette vállát s egy halvány arc hajolt le hozzá. Rózának eszébe jutott, hogy ezt a szomorú gyermekarcot már kétszer látta s mindannyiszor érezte a pincelakás dohos, fojtott levegőjét.

De most nem húzódott vissza a gyermektől, sőt egy ellenállhatatlan érzés arra ösztönözte, hogy karjait kitárva, szívére szorítsa a szegény kis leányt, ki most egyetlen ismerőse volt a sok idegen közönyös emberek között.

„Miért sírsz ilyen keservesen?“ kérdezte Erzsike félénken és habozva.

„Oh ha tudnád, milyen éhes vagyok és senki sem ad ennem!“

„Bizonyosan soha sem éheztél még“, mondta

Erzsike részvéttel, mialatt arra gondolt, hányszor éhezett ő már életében.

„Tudod mit?“ tette hozzá, „nekem van kenyerem, majd én megfelezem veled.“

Ezt mondva, megindult a pincelakásba vezető lépcsőn; Róza pedig követte. Mikor aztán leértek, akkor ott álltak egymás mellett a szűk kis pinceszobában és Erzsike megosztotta Rózával a fekete kenyeret. Mert biz az fekete is volt, száraz is volt s az elkényeztetett, minden jóhoz hozzászokott gyermeknek mégis nagyon jól esett.

Most aztán Róza elmondta a kis leánynak, hogy édesatyja meghalt, hogy most a lakás idegen emberekkel van tele, hogy nevelőnőjét sem találja sehol, sőt még reggelit sem kapott ma reggel.

Egyszerre csak lépések hallatszottak az ajtó előtt s nemsokára Erzsike nagynénje lépett be egy idegen férfival. „Itt a kis leány“, mondta most az asszony s a meglepett Erzsikét odavezette az idegen férfi mellé.

„Gyermekem! Kedves gyermekem!“ kiáltotta az idegen, mialatt a karját kitárta s Erzsikét szívére szorította s csókjaival halmozta el.

„Édesapád jött haza, Erzsike“, mondta az asszony, aki most oly gyengéd, szeretetteljes hangon szólt Erzsikéhez, mint még soha, „a te jó édes apád, aki Amerikában vagyonra tett szert s most téged magához akar venni.“

„Édesapám? Hát nem halt meg?“ kérdezte Erzsike zavartan.

„Nem, nem, drága jó gyermekem, élek még!“ felelte az apa, „s most boldoggá akarlak tenni. Oh, bár szegény jó anyádat is életben találtam volna!“

Erzsike ezalatt már ott zokogott atyja keblén s oly boldognak érezte magát, mint még soha. Rózáról is egészen megfeledkezett, aki szótlanul állt a kis szoba másik sarkában.

„Majd azt máskor mondom el, mi volt hosszas elmaradásom oka“, mondta az apa a bőbeszédű asszonyt félbeszakítva, „de most először is jer velem Erzsikém, mert új ruhát akarok neked venni s azonnal más lakásba viszlek.“

Ezzel az atya kivitte a gyermeket a nyomorúságos kis pincelakásból, de mikor a kapu előtt várakozó kocsiba be akarta segíteni, akkor a leányka még egyszer visszatekintett a homályos kis ablakon át abba a kis szobába, hol oly szomorú éveket töltött. De ekkor egy búsan lehajtott szőke fejecskét s két könnyező szemet pillantott meg, melyek egyszer oly gőgösen néztek le reá, míg most szomorúan tekintettek a távozó után. Erzsike nyájasan intett Rózának búcsút s ezzel a kocsi gyorsan robogott tova.

De ezalatt Róza lelkében is nagy változás ment végbe. Megértette, hogy a gazdagság

nem a legnagyobb szerencse s hogy senkit sem szabad lenéznünk, mert nem tudhatjuk, milyen sors vár reánk.

Erzsike atyja Amerikában csakugyan szép vagyont szerzett, magához vette gyermekét, jó nevelésben részesítette s mindennel ellátta, szegény rokonait pedig, kik Erzsikét néhány évig maguknál tartották, gazdagon megjutalmazta.

És Róza? Gyámjának sikerült az elhalt kereskedő vagyonából Róza számára egy részt megmentenie, úgy neveltette Rózát, hogy később tudott saját magáról gondoskodni. Élete ugyan sokban különbözött az eddigitől, hanem az elkényeztetett, gőgös Rózából úgyszólván egyszerre jószívű, szerény, kedves leányka vált s Erzsikével pedig mindvégig a legjobb barátságban maradt.

Az új ruha

Senki sem csodálkozhatott azon, hogy Emma és Jolán oly kimondhatatlanul szerették nagynénjüket. Mindenesetre elég okuk volt reá; nem csak azért, mert a néni oly jó és nyájas volt, mint amilyenek a nénik rendesen lenni szoktak s nemcsak azért, mert mindig valami ajándékkal köszöntött be a gyermekszobába, hanem másért is.

A két gyermek a városban lakott szüleivel s innen néhány óra járásnyira volt a falu, hol a bácsi meg a néni lakott. De micsoda gyönyörű helyen laktak! A barátságos, szép falusi ház körül nagy, viruló kert pompázott, távolabb pedig majorság és szántóföld terült el. A bácsi nemcsak a falubeliek előtt volt fontos személyiség, hanem kis hugai előtt is, akik el sem képzeltek nagyobb urat nálánál.

A néni nagyon sokszor küldött be rokonainak a faluról mindenféle jót s ilyenkor a ládákban mindég volt egy-egy csomag külön a gyermekek számára. De ezenkívül többször meg is hívta rokonait magához, arra a szép

helyre, hol a gyermekek mindig oly jól mulattak, hogy az ott töltött napokat egész éven át emlegették.

Mikor az idő őszre fordult s az első piros levelek egyenként kezdtek hullongani, mintha csak táncra kerekednének, akkor egyszer csak megállt a kapu előtt a bácsi szép kis egylovas zöld kocsija s aztán kivitte a gyermekeket szüleikkel együtt a néniékhez.

S mialatt aztán a gyermekek körül járták a házat, azalatt a néni megsütötte a pompás, friss kalácsot, melynek illata olyan kellemesen csiklandozta a gyermekek orrát; majd levágatta a szép kövér libákat; a szolgálók pedig hosszú asztalokat teritettek az ebédlőben s az egész nagy szobát csokrokkal és koszorúkkal díszítették fel.

A leánykák éppen a kirándulás előtti napon kapták meg szép világoskék új ruhájukat s a mama azt igérte nekik, hogy ezt szabad lesz másnak „felszentelni", ami persze csak még jobban növelte a gyermekek örömét.

Másnap reggel aztán mindnyájan siettek öltözni, mert a néni kocsisa már a kapu előtt pattogott ostorával s a ló türelmetlenül toporzékolt.

Mindnyájan felültek s boldogan indultak útnak a szép derült őszi reggelen.

Nemsokára szemükbe tünt a falu tornya,

majd a kanyargó patakot pillantották meg s ekkor tudták, hogy mingyárt meglátják a bácsi házát is. Csakugyan a legközelebbi kanyarodásnál már barátságosan integetett a szép ház a lombos fák közül s néhány perc mulva ott állt meg a kocsi a kapu előtt.

A néni kipirult arccal sietett le a lépcsőn s kiemelte a kocsiból kis vendégeit.

„Ejnye, de kicsiptétek magatokat!“ mondta mosolyogva, amint a gyermekek szép világoskék ruhájára nézett.

„Tetszik?“ kérdezte a mama. „Éppen tegnap kapták.“

Amint beléptek, már a tornácon megérezték a konyhából kiáradó kellemes szagot s amint a félig nyitva álló konyhaajtó mellett elhaladtak, látták, hogy sürgölődik a jó öreg szakácsné a fazekak és lábasok körül.

Most a néni tejet és kalácsot hozott a gyermekeknek, míg szülőik a többi felnőttekkel együtt fenn, az ebédlőben foglaltak helyet a gazdagon megterített reggelizőasztal mellett.

„Tudjátok mit?“ kérdezte a néni. „Ma az ebédnél ti is ott fogtok ülni a nagyokkal együtt. Hiszen te, Emma már ma-holnap nagy leány leszel s nem ülhetsz többé a kis asztal mellett s Jolánka is egészen megállja a helyét a nagyok között.“

Ez persze megint nagy öröm volt, mert a

gyermekeknek eddig a kis asztalhoz volt terítve s most büszkék voltak reá, hogy a nagyok között ülhetnek.

Mikor a tejet megitták, a néni kérdezte, hogy nem akarnak-e egy kicsit lemenni az udvarra, vagy ki a rétre, hogy ne unatkozzanak ebédig.

„Jó lesz, jó lesz!“ felelték a gyermekek, mialatt vígan ugrottak fel az asztal mellől.

„Aztán vigyázz ám Jolánkára, Emma“ kiáltotta utánuk a mama „s ügyeljetek, hogy az új ruhának baja ne történjék.“

„Nem jöttök fel előbb velem?“ kérdezte a néni, aki éppen a széles kőlépcső felé tartott, hogy felmenjen a tornácra. A gyermekek csakugyan vele mentek s gyönyörködve nézték a szépen feldíszített ebédlőt. A nagy, szárnyas ajtó georgina és őszirózsa füzérekkel volt felékítve. míg a hófehér terítővel letakart asztalon gyönyörű virágcsokrok pompáztak a magas üvegállványokon. Közbe-közbe pedig csinos gyümölcsös kosarak álltak, melyekből hamvas őszibarack, pirosalma és szép szőlő mosolygott elő a zöld levelek közül.

„Nézzétek csak“, mondta most a néni, a gyermekeket a megterített asztalhoz vezetve, „ez itt a ti helyetek. Jegyezzétek meg magatoknak, hogy itt fogtok ülni, ahol ez a két boros pohár áll. Most pedig lemehettek játszani,

csak azt igérjétek meg, hogy a sövénynél nem mentek tovább. Magam nem mehetek veletek, mert még nagyon sok dolgom van a ház körül."

Erre a két leányka csakugyan lement a lépcsőn, onnan pedig átmentek a baromfiudvarra s gyönyörködve nézték a ducon turbékoló galambokat, a szemétdombon kapargáló tyúkokat, a sarkantyus kakast s a gyönyörű pávát, mely büszkén sétálgatott fel s alá, mintha csak tudta volna, mennyire bámulja szépségét ez a két kis városi leány.

Mikor a szárnyasokban már eleget gyönyörködtek, akkor a kis ajtón át kimentek a virágos rétre, hova a néni a vásznat szokta teregetni a fehérítéskor.

A két gyermek szép lassan haladt előre a virágos réten s Emma vigyázva fogta össze ruháját, nehogy megakadjon valamibe.

A mező túlsó végéről keskeny gyalogút vezetett az erdőbe, melynek árnyas fái hívogatólag intettek a gyermekek felé. Egyideig habozva néztek egymásra, nem tudták, hogy mit tegyenek. A néni azt mondta, hogy a sövényen túl már nem szabad menni, de az erdőről nem szólt egy szót sem. Hátha odamennének? Hiszen csak egy rövid időre mennek s aztán azonnal visszafordulnak.

Úgy is lett; elindultak s nemsokára már ott voltak az erdő szélén. De ott oly szép, oly gyö-

nyörű volt minden, hogy a leánykák egyre jobban bementek az erdő mélyébe, mert azt gondolták, hogy délig még kényelmesen haza is mehetnek.

„Nini, mi ez?“ kiáltott fel Jolánka és egy alacsony zöld bokorhoz szaladt, melynek ágain gyöngyszemek gyanánt csöggött a sok kékes-fekete bogyó.

„Hisz ez hamvasszeder!“ kiáltotta Emma, aki szintén odaszaladt s azonnal hozzálátott a gyümölcs szedéséhez.

Emma még az ártatlan fűszálaktól is annyira őrizte szép kék ruháját, azonban egészen megfeledkezett arról, hogy most kellene igazán vigyáznia, Jolánka pedig egészen odavetette magát a bokrok közé s ugyancsak hozzáláttak a szederhez.

Annyira belemerültek a mulatságba, hogy egészen megfeledkeztek a hazamenetelről; de egyszer csak azon vették észre magukat, hogy kezük, arcuk egészen kék s ami a legnagyobb baj volt, a szép új ruhákon is nagy sötétkék foltok látszottak.

Úristen! Mit szól ehhez a papa, a mama meg a néni?

Már most meg volt a baj, segíteni nem lehetett rajta, a gyermekek tehát hazafelé indultak. Amint a ház közelébe értek, látták, hogy

ott áll a néni, aki, mihelyt megpillantotta őket, azonnal odakiáltott nekik: „Gyorsan, gyorsan, kis leányok, mingyárt ebédelünk."

De amint a gyermekek közelebb jöttek, a néni arcáról egyszerre csak eltünt a mosoly s ijedten kérdezte: „Mit csináltatok az Istenért? Úgy-e, hogy az erdőben voltatok s hamvasszedret szedtetek! Mivé lett a szép ruhátok!"

Ezalatt a mama is odajött s ugyancsak haragudott, mikor a tönkretett ruhákat látta. Most aztán a gyermekeknek le kellett vetni szép ruhájukat s oda kellett menniök ebédelni egy kis szobába, a konyha mellé, mert most már nem ülhettek a többi vendégek közt, a szépen feldíszített ebédlőben. Egy szolgáló azonnal kimosta a kútnál a foltokat a ruhákból s aztán odaterítette száradni egy kötélre.

Igy a két gyermek helye bizony üresen maradt az asztalnál s Emma és Jolán egyedül ettek a kis szobában s csak onnan hallgatták, hogy csengnek a poharak az ebédlőben s milyen vígan beszélgetnek a vendégek.

Ebéd után egyszerre csak befogtak a hintókba s az egész társaság kocsikázni indult egy szomszéd birtokos jószágára.

A két gyermek természetesen nem tarthatott a többiekkel. Emma alsószoknyában és egy nagy kötényben ült az asztal mellett, Jolánkának pedig valami régi ruhát kerestek elő. Ebéd

után a mama lejött a kis szobába a nénivel s így szólt a gyermekekhez: „Csak magatokra vessetek azért, hogy most nem jöhettek velünk!“

Ezzel eltávoztak s a két gyermek szomorúan nézett az ablakból a tovarobogó kocsi után.

Csak az öreg szakácsné volt közelükben, meg a néni szép hófehér ölebecskéje, melyet a gyermekek nagyon megszerettek.

Mikor a jószívű öregasszony látta, milyen szomorúan nézegetnek ki a gyermekek az ablakon, nagyon megesett a szíve rajtok s így szólt magában:

„Hadd legyen ezeknek a szegény gyermekeknek is valami mulatságuk!“ Ezzel kiment s visszajövet egész kosár apró főzőedényt hozott magával, sőt még egy szép kis takaréktűzhelyet is, amivel még a néni játszott gyermekkorában. Hozott aztán az éléskamrából lisztet, tojást, cukrot, mandulát, csokoládét s megmutatta a kis leányoknak, mit csináljanak mindezzel, hogy kell ezeket összevágni, megtörni, összekeverni, hogy jó étel legyen belőle. No, hiszen volt ekkor sütés-főzés! Emma és Jolánka úgy dolgoztak, úgy sürögtek-forogtak, mintha az egész vendégsereget nekik kellett volna ellátniok. Oly jól eltelt az idő, hogy a két gyermek szinte csodákozott, mikor a vendégek egyszer csak hazaérkeztek.

A leánykák éppen jóízűen fogyasztották a

magukkészítette ételeket, mikor a mama és néni ismét beléptek, természetesen nagyon megdicsérték a jószívű szakácsnét azért, hogy a két itthon cseppent gyermekeknek ily mulatságos délutánt szerzett.

Ezalatt a ruhák is megszáradtak s a leánykák újra felvehették, hogy bemehessenek a vendégek közé, csakhogy persze a foltok csak úgy félig-meddig mentek ki s a két kis kékruha korántsem volt már olyan szép, mint reggel.

De azért a gyermekek mégis nagyon jól érezték magukat a fényes vendégseregben, a szépen megterített asztal mellett. Volt bor és sütemény annyi, hogy több se kellett. Mikor aztán a vacsorának vége volt, akkor a gyermekek lementek a konyhába s még egyszer megköszönték a szakácsnénak, hogy olyan jó délutánt szerzett nekik.

Néhány hét mulva ismét küldött a néni egy láda ajándékot s a láda fenekén most is ott volt egy nagy csomag, külön a leánykák számára. Kiváncsian bontották ki, de mily nagy volt a meglepetésük, midőn abban egy-egy ruhára való szép világoskék szövetet találtak. Egy kis levelet is mellékelt hozzá a néni, melyben a többek közt ezt írta: „Majd ha ismét kijöttök hozzám, vegyétek fel ezt a ruhát, csakhogy akkor ne menjetek ismét szedret szedni.“

A leánykák csakugyan megfogadták a néni szavát s nem szedtek szedret, legalább is nem az új ruhában. Hanem azért még sok-sok kellemes napot töltöttek a néni házában s mindig örömmel gondoltak arra a jó délutánra, mikor a konyhában azt az emlékezetes lakomát csapták.

Rege a karácsony angyaláról

Fenn a mennyországban, az angyalok üdvözült, boldog seregében nagy élénkség, nagy tevékenység uralkodik. Közeledik az év legszebb éje, az az éjszaka, amikor Betlehemben a kis Jézus ott pihent a jászol szalmája közt. Ilyenkor a gyermekek lenn a földön még egyszer összeteszik kezüket mielőtt elaludnának s elmondják a jó Isten előtt legtitkosabb kívánságukat. De az angyaloknak nagyon sok dolguk van ám s azok nem érnek rá arra, hogy minden gyermek számára éppen azt készítsék el, amit az legjobban szeretne. Azért a jó Isten úgy gondoskodott, hogy e célra egy külön szellemet rendelt, a karácsony szelemét, egy nagyszakállú öreg bácsit, aki mindig úgy tesz, mintha haragos volna, pedig azért senkinek sincs nálánál jobb szíve e világon. Ő tanítja meg az angyalokat arra, hogyan kell a babák arcát szép pirosra festeni s hogyan kell a pókháló fínomságú selyemszövetből babaruhát varrni. A nagyobb angyaloknak szintén ő mondja meg, hogy hány katonasapkára, dobra,

korcsolyára, építőszekrényre, hány doboz ólomkatonára van szükség, hogy minden gyermek megkaphassa a magáét. Nagyon jól tudja, melyik fiú mit kívánt s még az almát és diót is ő aranyozza meg fenn az égben, ahol minden oly fényes, olyan ragyogó!

Mialatt az angyalok ily szorgalmasan dolgoznak azon, hogy a gyermekeket boldoggá tegyék, azalatt halkan suttognak egymással. Beszélnek Isten jóságáról s irgalmáról, az emberek erényeiről s bűneiről s arról, hogy mily boldogság, ha valaki másért fáradozik s másnak örömöt szerez.

Csupán egyetlen egy van az angyalok között, aki nem beszél, sőt ujjait is alig mozdítja. Ez egy meghalt leányka lelke és csak tegnap óta van a mennyországban. Tulajdonképpen csak próbára hozták ide, mert, fájdalom, a leányka ott lenn a földön nem tartozott a legjobb gyermekek közé s így lelkének sem volna helye a jó angyalok között. Csupán azért bocsátotta be a jó sten, mert a szegény anya, aki elvesztette gyermekét, nagyon sokat imádkozott lelkéért.

A gyermek azonban eddig még nem szokta volt meg a mennyország csodás pompáját. Álmodozva játszik egy szép babával, melyre egy arannyal hímzett selyem ruhát kellene ráadnia s amint elnézi a szép játékszert, egészen elszomorodik s így szól:

„Mi is kapunk itt karácsonyi ajándékokat?“ Erre egy szép, komoly angyal, ki éppen közelében áll, megsimogatja a gyermek selymes szőke haját s így válaszol: „Nem, gyermekem! Itt minden nap olyan, mintha karácsony ünnepe volna. Itt örökös fényben, ragyogásban s gyönyörben élünk. Minden nap láthatjuk a Megváltó arcát és mitsem tudunk fájdalomról vagy szomorúságról.“

„De azt azért mégis szeretném, ha lenne egy olyan babám, amilyen ott lenn a földön volt“, — mondta a gyermek, — mert nem igen volt megelégedve a mennyország gyönyöreivel.

„Csakhogy e játékszereket a földi gyermekeknek szántuk“ — feleli a szép angyal szelíden.

A leányka azonban, fájdalom, az égbe is magával hozott egy keveset földi makacsságából. Csak próbára volt itt s még nem volt oly szelid s jámbor mint a többiek.

„De mikor én úgy szeretnék egyet! — mondta, — mialatt kék szemével kérőleg tekintett az angyal arcára, de ő tovább lebegett s esdekelve borult térdre Isten trónja előtt. Nemsokára visszatért azonban s nyájasan mosolyogva mondta a kis angyalnak: „Meglesz amit kivántál, megkapod a babát, de akkor egy leányka lenn a földön nem kaphat semmit!“

A gyermek azonban már alig hallja az utolsó szavakat, hanem kiterjeszti világoskék szár-

nyát s a szép babát szívére szorítva, boldogan repül tovább. De nagy örömében egészen elfeledi, hogy neki is dolgoznia kellene a karácsonyi ajándékokon. Csupán babájára gondol, csupán abban gyönyörködik, mialatt a többiek szorgalmasan dolgoznak, mert a szent este gyorsan közeledik.

Már holnap itt lesz s ezer meg ezer gyermek szíve hangosan dobog az örömtől, az izgalomtól. Végre itt van a várva várt holnap is s a gyermekek e napon azt hiszik, hogy talán sohasem érkezik már el az este.

Lassan mégis csak elmúlik a délután s a sötétkék égen aranyos fényben gyulnak ki a csillagok. A toronyban megkondul az estharang imára hívó szózata s a gyermekek égő arccal mondják el imádságukat.

S ekkor megnyilik ott fenn az égboltozat s az angyalok serege lejő a mennyből, de úgy, hogy emberi szem nem látja őket. Ott repülnek az apró angyalkák, a gyermekek lelkei, ajándékokkal, édességgel s ragyogó aranyalmával és dióval megrakodva.

A városka karcsú magas tornyai, csúcsos háztetői hóval lepetten terülnek el a szent sereg előtt.

„Most oszoljatok szét!“ — mondja a vezető angyal a kisebbekhez. — Ezek boldogan indulnak útra, hogy küldetésüket bevégezzék s örö-

met szerezzenek a gyermekeknek, kiket a Megváltó annyira szeret.

Csak egynek nem adnak dolgot; csak egy marad hátra, mialatt a többiek mind elszélednek. Az a kis angyal, aki fenn az égben a szép babát kívánta s meg is kapta.

„Hát én?“ — kérdezi most meglepetve és szomorúan.

„Te?“ — felel a szép komoly angyal nyájasan — „neked nem is kellett volna velünk jönnöd, mert te semmit sem tettél a földi gyermekekért s azt a babát, melyet neked kellett volna ajándékul vinned, magadnak kérted el. Nézd azt a tornyos házacskát; ott lakik az a kis leány, kinek a baba szánva volt. Most menj oda s ha már nem kap semmit, legalább énekelj neki egy szép karácsonyi dalt.“

Ezalatt a többi angyalok már ott lebegtek az ablakok előtt, a szomorú, magános kis angyal pedig útra kelt arra felé, amerre a tornyos házacska állott.

Az ablakot a jégvirágok oly vastag kéreggel borították be, hogy azon emberi szem be nem láthatott volna. Az angyal azonban mégis bejutott a szobába, mely még sötét volt s csak a kályhában égő tűztől nyert némi világosságot. Az asztalon üresen állt egy kis fenyőfa, az asztal mellett egy halvány nő ült összekulcsolt kézzel, arra várva, hogy az angyalok el-

jöjjenek a kis karácsonyfát feldiszíteni és meggyujtani.

„Oh bárcsak hoznának az angyalok egy babát szegény kis leányomnak!“ — sóhajtott az anya. — „Betegsége alatt, szenvedései közben, sőt még lázas álmaiban is mindig arról beszél!“

Mikor az angyal e szavakat hallotta, szívébe egyszerre különös fájdalmas érzés nyilallott. Eszébe jutott, hogy a szegény lányka most nem fog ajándékot kapni és miért nem? Az angyal gondolkozott egy percig s akkor elővonta fényes fehér palástjának lágy redői közül a selyemruhás babát. Oh, hogy szerette ezt a fürtös babát aranytól ragyogó öltözetében! S most odaadja, megváljon tőle? Az angyal sokáig szívére szorította a szép játékszert s ezalatt oly csend volt a kis szobában, hogy tisztán meg lehetett hallani a szegény anya sóhajtását s az alvó leányka mély lélekzését.

De egyszerre szende fény világította meg a szobát. Az angyalok közeledtek, hogy a karácsonyfát meggyujtsák. „Hát a baba?“ — szólalt meg most az anya bátortalanul, — félig kérdve, félig könyörögve.

A baba? Ime, e pillanatban csakugyan ott feküdt az asztalon a karácsonyfa alatt egy gyönyörű baba. A beteg leányka éppen most ébredt fel s arcán végtelen boldogság tükröződött, mikor a szép ajándékot meglátta. A legutolsó pillanatban, mikor a nagyobb angyalok

már el akarták hagyni a szobát, a kis angyal mégis elhatározta, hogy megválik kedves játékszerétől s odaadja annak a szegény gyermeknek, kinek szánva volt.

S ekkor aztán gyönyörködve hallgatta, mily vidáman, mily boldogan beszélgetnek az anya és a kis leány. Hallgatta, hallgatta őket s ez alatt oly boldogság töltötte el szívét, aminőhöz hasonlót még nem érzett soha; most már tudta, most már felfogta, milyen édes az, ha valaki mással jót tesz, másnak örömöt szerez.

Mikor éjfélkor újból megkondult a harang s a zsolozsma hangjai magasztosan hírdették az igét: „Békesség a földön az embereknek!" akkor a kis angyal már ott lebegett a többi angyalokkal együtt égi hazája felé.

Szíve soha nem érzett boldogságtól dobogott. Érezte, hogy most egész lénye jobb, tisztább, szentebb mint azelőtt volt.

Ezentúl már nemcsak próbára volt az égben, hanem ott maradhatott örökre s égi boldogság lett osztályrésze az üdvözöltek fényes seregében.

A nyaklánc

Teréz, az öreg dada éppen az asztalt kezdte teríteni, mikor egyszerre csak feltárult az ebédlő ajtaja s a három gyermek nagy robajjal tört be a szobába.

„Mama, mama!“ — kiáltották mindhárman egyszerre, — de mind más és más hangon, mert míg Erzsike csaknem sírva mondta, addig Gusztáv és Ödön ugyancsak kacagva kiáltoztak a mamának.

Mikor Teréz e lármát hallotta — így szólt a gyermekekhez: „Az Istenért mi jut eszetekbe, hogy ilyen lármát csaptok. Csak hallaná a papa? Nini és Erzsike sír? Jer ide, kicsikém, jer ide a te öreg dadádhoz s mondd meg, mit csináltak már megint ezek a rossz fiúk?“ Erzsike nem is tudott felelni, mert a heves zokogás egészen elfojtotta hangját s a fiuk már éppen rákezdték, hogy elmondják helyette a dadának azt, ami történt, mikor egyszerre megnyilt az ajtó s a mama lépett be. Ekkor természetesen mind oda szaladtak, mert most már mindegyik neki akarta a dolgot elmondani.

„Nézd csak ezt a hiú Erzsikét mama!“ — kezdte Ödön, — „hogy felcifrázta magát azzal a nagy piros szalaggal. Éppen olyan, mint egy majom!“ — „S aztán milyen rosszul áll a ruhájához! Hanem meg is bosszantottuk érte!“ — tette hozzá Gusztáv.

A mama meglepetve nézett egyik gyermekről a másikra s tekintete végre Erzsikén állapodott meg, aki keservesen zokogva borult a dada vállára. A mama végre nem állhatta meg, hogy el ne mosolyodjék, mert a széles, rikitó piros szalag csakugyan sehogysem illett a leányka rózsaszín ruhájához.

„Jer ide, Erzsike!“ — szólt most a mama, — mire a leányka lehajtott fővel s még mindig sírva közeledett, miközben kezét védőleg szorította a nyakán levő piros szalagra. A fiuk ezt olyan nevetségesnek találták, hogy újból kacajra fakadtak, de ekkor a mama komolyan fordult hozzájuk:

„Ugyan fiúk, nem szégyenlítek magatokat, így bosszantani ezt a kis leányt? Menjetek ki innen, majd elmondja nekem Erzsike maga, hogy mi történt.“

A két fiú sietve hagyta el a szobát, hogy ott künn szabad folyást engedjenek jókedvűknek, mialatt ottbenn Erzsike mindent elmondott a mamának.

A dolog úgy történt, hogy Erzsike megegyezett az iskolában legjobb barátnőjével, Katicá-

val, hogy ez elhozza neki azt a piros szalagot, melyet nővére már nem visel, Erzsike pedig viszonzásul tizenkét képet visz Katicának. Már régen gyüjtötte a képeket s ma végre együtt volt a tizenkét darab, úgy hogy elvihette az iskolába, hol aztán meg is történt az ünnepélyes csere, még pedig jóformán az egész osztály jelenlétében. Többen ugyan össze-vissza néztek titokban, sőt nevettek is, mert mind többre becsülték a szép képeket, de a kis Erzsike úgy szeretett cifrálkodni, hogy nem egyszer adta oda szép képeit s új tollait néhány sor üveggyöngyért vagy egy-egy régi szalagért. Mikor tehát a csere megtörtént, akkor Erzsike diadallal kötötte nyakára az óriási szalagcsokrot, melynek két vége a gyermeknek majdnem a válláig ért s aztán büszkén és boldogan lépett ki az iskolából az uccára. De mi történt? Testvérei is éppen azon az úton mentek haza pajtásaikkal az iskolából s mikor meglátták Erzsikét, kinek hiúságáról számtalanszor meggyőződhettek, egyszerre gúnyos kacagásban törtek ki s a szegény kis leánynak egész hazáig tűrnie kellett a fiuk tréfáit és incselkedéseit. A barátnők — mint ahogy az sokszor megtörténik a barátokkal, — cserben hagyták és megfutamodtak s éppen Katica volt az első, ki sietve kanyarodott be az uccasarkon, hogy ne is lássák. Végre hazaérkezett a három testvér s a fiuk még ekkor is folytatták a gunyolódást.

Biz ez furcsa történet volt! A mama eleinte azt sem tudta, hogy fogjon bele a dorgálásba s csak nézett egy darabig Erzsikére, ki még mindig lehajtott fejjel állt előtte. Akkor azután elmondta neki a mama szépen, nyugodtan, hogy csak magának árt vele, ha ilyen nevetségessé válik hiúsága által s hogy senki sem fogja szeretni, ha megtudják róla, milyen üres, felületes dolgokon jár az esze.

„Most pedig add ide ezt a szalagot Erzsikém" — mondta végre a mama, — „mert azt beláthatod, hogy ezt nem viselheted, ha csak azt nem akarod, hogy kinevessenek s azt kérdezzék: „Ugyan te szalag, hová viszed azt a kis leányt?"

Erzsike könnyei ujra megeredtek s a bohó gyermek fájdalmas tekintettel nézett a piros szalag után, melyet a mama most zsebébe rejtett. A mama elgondolkozva sóhajtott fel, midőn e bús tekintetet látta s még a dada is rosszalólag s szemrehányó arccal nézett Erzsikére.

Az ebéd alatt sokkal nagyobb csend volt ma az ebédlőben, mint máskor, mert a mama a fiukat is komolyan megintette s most félénken nézték Erzsike kisírt szemeit s csak akkor nyugodtak meg kissé, mikor a mama kijelentette, hogy „még most az egyszer" nem árulja el őket a papa előtt, aki szerencsére nem kérdezte,

mi történt, de Ödönnek úgy tetszett, mintha a papa egyszer elmosolyodott volna, mikor a mama a zsebkendőjével véletlenül kihúzta zsebéből az emlékezetes piros szalag egyik végét. Szerdai nap lévén, délután nem kellett iskolába menni s így a fiuk ebéd után azonnal a kertbe szaladtak játszani, a papa és a mama pedig átmentek a másik szobába, hogy egy kicsit beszélgessenek, így Erzsike egyedül maradt.

Egy kis idő mulva Teréz lépett be, hogy az asztalt leszedje, de Erzsike most nem kezdett vele beszélgetni s nem is segített neki, amiben pedig máskor mindig nagy örömet telt. Teréz sem szólt hozzá s hallgatagon végezte munkáját s nemsokára ő is kiment a szobából.

Erzsike szomorúan lépett az ablakhoz s amint kinézett a kertbe, itt minden vidám volt s ragyogó; a bodzafák éppen virágjukban álltak s a nárcisz és tulipán vidáman integetett a leányka felé. De a tulipán piros színe ismét csak az elvesztett szalagra emlékeztette a leánykát, aki szomorúan gondolt arra, hogy most már se kép, se szalag s ismét járhat ebben a csunya ruhában, amelyen semmi dísz sincs. Ezzel odalépett a nagy állótükör elé s kedvetlenül nézte egyszerű ruháját, melyet valósággal rútnak talált, mivel sem gyöngy, sem szalag nem volt rajta. Annyira bosszús volt, hogy haragjában torzképeket vágott a tükörből reá néző képmására, nem gondolva meg, hogy

mennyivel jobban állt rózsás arcocskájához ez a ruha, mint a rikitó vörös szalag.

Az bántotta, hogy a többi leányok milyen díszesek az iskolában. Majdnem mindegyiknek van legalább egy kis arany keresztje vagy karperece, sőt Paulának még aranyórája is van, melyet néha elhoz az iskolába. Az ugyan nagyon valószínű, hogy ezt csak titokban teszi, de elég az hozzá, hogy órája van s ahányszor csak akarja, mindig megnézheti, hogy tudja, vége lesz-e már az órának nemsokára?

Pedig Erzsikének is volt ékszere, csakhogy nem volt szabad hordania! Először is ott volt az a szép arany tű, melyet Károly bácsitól kapott; azután az a kis gyűrű, melyen kék kövekből egy nefelejts volt kirakva. Hát még az a gyönyörű lánc, a rajta függő medaillon-nal, melyet a keresztmamától kapott születése napjára s melyet a mama zárt el a szekrénybe. Oh, ha ezt a láncot egyszer felvehetné, — gondolta, — miközben vágyakozva tekintett a mama szekrénye felé.

De nini, milyen csodálatos! Éppen ma ott volt a kulcs a zárban. A mama bizonyára elfeledte lehúzni. Vajjon bűn volna-e az, ha egyszer megnézné azt az ékszert, ami voltakép az övé? Hogy volna ez bűn? Miért is ne tehetné meg? A gondolatot tett követte; Erzsike gyorsan kinyitotta a szekrényt s kihúzta a fiókot.

De hány doboz és tok feküdt itt egymás mel-

lett! Erzsike azonban meg sem nézte a többit, hanem gyorsan kivette a magáét, mert mégis bántotta a lelkiismeret s félt, hogy a mama megharagudnék, ha be találna jönni. Bizonyosan az a fekete bőrtok lesz az. Megnyomta a rúgót s csakugyan ott feküdt a kékselyem párnán a gyönyörű aranylánc s rajta a medaillon, közepén az igazgyönggyel. Erzsike felkiáltott elragadtatásában, de azután óvatosan megfogta a láncot és sokáig gyönyörködött benne, mialatt ide-oda forgatta. Milyen jól állna neki ez az ékszer. Oh, csak egyszer láthatná magán, — gondolta — s e percben oda lépett a tükörhöz. A gyönyörű lánc csakhamar ott volt a leányka nyakán, aki nem győzött gyönyörködni magában s egyre arra gondolt, hogy milyen pompás lenne, ha csak egyszer felvehetné az ékszert az iskolába! Hogy csodálkoznék Katica meg Paula és a többi leányok is, mind egytől-egyig.

Hátha kivenné a láncot s a tokot csak úgy üresen tenné vissza a többi közé? Hiszen csak nem fog a mamának éppen ma eszébe jutni, hogy megnézze? Holnap reggel aztán elvinné az iskolába, ott megmutatná a lányoknak s ha hazajött, ismét visszatenné. Egészen nyugodt nem volt Erzsike, mialatt erről gondolkozott, sőt egy pillanatra az is megfordult eszében, hogy talán jobb lesz mégis, ha ellentáll a kísértésnek, — de egy pillantást vetett a tükörbe s a jószándék megint eltűnt.

De jaj! e pillanatban, kinyilt az ajtó s Erzsike ijedten látta a tükörből, hogy Teréz lépett be. Hírtelen le akarta rántani nyakáról a láncot, de ez nem nyilt ki, hanem középen ketté szakadt s egyik fele a medaillonnal együtt csörögve zuhant le a padlóra.

Most kínos pillanat következett. Erzsike arcát lángoló pirosság öntötte el, mialatt Teréz lehajolt, hogy a láncot felvegye. Erzsike egy szót sem tudott szólni, mikor látta, hogy Teréz a lánc két darabját kezébe véve kifelé indul a szobából, akkor a leányka kétségbeesve karolta át a dada nyakát s könyörgő hangon mondta: „Édes jó dada! Kérem még csak most az egyszer ne áruljon el a mamának! Hiszen ma már úgyis kikaptam a szalag miatt, látja, csak egyszer, csak egyetlenegyszer akartam megnézni ezt a láncot!“

„Igen“ — felelt Teréz haragosan, — hogy itt a tükör előtt illegesd vele magadat, mint valami kis majom. Vagy azt hiszed, nem láttam, mióta állsz már itt a tükör előtt. Nem szégyenled magadat? De tudom megis bánod még, hogy ilyen hiú vagy!“

„De igazán utoljára történt, ezentúl sohasem teszem többet, csak még ma ne mondd meg a mamának!“ — szólt a leányka, — mialatt oly esengve nézett Terézre, hogy ez csakugyan nem tudta kérését megtagadni.

„No nem bánom, ma még hallgatok“ — dör-

mögte a jólelkű teremtés, — „de csak úgy, ha rögtön ide adod a tokot. Mingyárt vissza is teszem a szekrénybe, így ni! De én attól félek, Erzsike, hogy te egyszer még keservesen meglakolsz ezért a hiúságért. Várj csak", — folytatta most titokzatosan, — „majd elmondom neked, mi történt az én szegény nénémmel, aki éppen olyan hiú volt, mint te. Annak majdnem életébe került a hiúskodása. Sokszor feltettem már magamban, hogy elmondom neked, talán majd okulsz belőle."

Mialatt Teréz így beszélt, Erzsike lélekzetét visszafojtva, tágra nyilt szemmel figyelt reá s aztán így szólalt meg: „Meséld el kérlek, nagyon szeretném hallani!"

„Jó, jó, kicsikém" — felelt az öreg mélyen felsóhajtva, — „hallgass hát ide. Biz ez olyan szomorú történet, hogy halálom napjáig sem fogom elfelejteni. Hát az én szegény néném — az Isten nyugtassa, — két évvel öregebb volt nálam s olyan szép kis lány volt, hogy ritkította párját. Ha sokat akarnék mondani, azt mondhatnám, hogy sokkal szebb volt, mint te, kicsikém — mondta Teréz, — mialatt szeretettel nézett Erzsikére. „Csakhogy neki is az volt a legnagyobb öröme, ha mindenféle tarka-barka gyöngyöt és szalagot aggathatott magára. Szegény anyám, de sokat intette, de sokat szidta érte, de minden hiába volt!

„Egyszer egy csapat cigány érkezett a fa-

lunkba; a kis gyerekek táncoltak és cigánykerekeket hánytak, egy öreg boszorkány meg jövendőt akart nekünk mondani. Márta éppen egy piros virágos ágat tűzött a fejére, ami szénfekete hajához gyönyörűen illett s ez még az öreg cigányasszonynak is feltünhetett, mert sokáig nézte a gyönyörű gyermeket.

„Másnap sehol sem találtuk Mártát; — eltűnt a cigányokkal együtt. Ráhagyta-e magát beszélni, hogy velük menjen, vagy erőszakkal rabolták-e el, azt sohasem tudtuk meg és hiába volt minden keresés, nem tudtunk nyomára akadni."

„Évek multán, mikor szegény anyám már nagyon megöregedett, én pedig már nem is voltam odahaza, egyszer csak hazajött az én Márta néném, koldus szegényen, rongyosan és betegen. Csak arra kért, hogy egy kis helyet adjunk neki, ahol meghálhasson. Néhány napig szenvedett csak, aztán meghalt, de szegény édes anyám nem élte túl ezt a csapást és néhány hét mulva őt is eltemettük!" Ezzel végezte Teréz, — miközben egy percre eltakarta szemét kezével.

Erzsike mindvégig feszült figyelemmel hallgatta Teréz szavait s mikor elhallgatott, a leányka megindultan simogatta meg a szomoru redős arcot.

„No, hisz azért ne szomorkodjál kicsikém", — szólt most Teréz, — „hanem igérd meg,

hogy mától fogva okos kis leány leszel s nem gondolsz annyit ezekre a haszontalan cifraságokra. Most pedig eredj ki szépen a kertbe! Csak nem fogsz egész délután a szobában ülni, ilyen szép tavaszi napon?“ — mondta Teréz mosolyogva, — mialatt kifelé indult, mire Erzsike is felállt s egy könyvet vett kezébe, hogy felkeresse a kertben kedvenc helyecskéjét, azt a szép árnyas sarkot, melyet a sűrű bodzabokrok egészen elrejtettek a szem elől. Erzsike odatette a kis zsámolyt egy fa mellé s fejét a fa mohos derekához támasztva olvasni kezdett. Majd feltekintett a bokrok lombjára, melynek zöldje alig látszott a nagy ernyős fehér virágoktól, melyek erős csaknem kábító illatot leheltek. Amint ott ült mozdulatlanul, megint csak a szegény Márta sorsa jutott eszébe s aztán elgondolkozott, hogy vajjon vannak-e még most is cigányok, akik a gyermekeket ellopják. Erre gondolva szinte félt körültekinteni. Szegény Márta! Vajjon neki is kellett-e táncolnia az emberek mulattatására, úgy mint a többi cigánygyerekeknek? Erzsike nem tudott szabadulni e gondolatoktól s aztán borzadva csukta le szemét, mely a mai sok sírástól szinte égett s önkénytelenül lecsukódott. A leányka még egyszer felnyitotta szemét, de már csak nehezen s ekkor úgy tünt fel neki, mintha a bokrok ide-oda lengő ágai álomba akarnák ringatni. Mily édes illata volt a bodzavirágoknak

s mily kábító! A leányka mohón szívta be a mámorító illatot és — olyan fáradtnak érzé magát, — olyan fáradtnak — oh, — olyan — fáradtnak — — —

De nini! Hát Teréz még sem zárta el az aranyláncot? Hiszen megint itt feküdt az ölében s oly szépen ragyogott, hogy a leányka nem állhatott ellene a vágynak s még egyszer feltette a nyakára. A napsugár éppen keresztül lopódzott a bokrok lombján s ennek fényében úgy tündöklött az aranylánc, hogy Erzsike szinte elvakulva hunyta le szemét. De e pillanatban valaki durván megragadta a leányka vállát s ekkor egy cigányasszony állott előtte, mintha csak varázsszóra lépett volna ki a bokrok közül. A gyermek azt sem tudta, hova legyen ijedtében, mikor a tarka rongyokba öltözött, hegyes orrú, vén banyát meglátta, ki gonoszul vigyorgott reá. Erzsike fel akart ugrani, de nem tudott, majd kiáltani akart, de egy hang sem jött ki a torkán.

„Gyere csak velem, te hiú kislány! Tudom tetszeni fog nálunk az élet“, — vigyorgott a vén asszony — s e pillanatban egy nagy fekete kendőt dobott a gyermekre, aztán gyorsan felkapta s elvitte magával. Erzsike nem tudta lovon mennek-e, vagy repülnek, mert ember nem tud olyan gyorsan járni, amint a cigányasszony ment vele. Erzsike úgy érezte, hogy a szél csak úgy süvölt el füle mellett. Borzasztó út volt ez

s a szerencsétlen gyermek aggodalma percről-percre növekedett, mert egy hangot sem tudott adni, hogy segítségért kiáltson, vagy hogy legalább a cigányasszonyt könyörületre birja.

Nemsokára azonban járni kezdett. Pedig hiszen ma szép napos tavaszi idő volt, s most a szél mégis szinte metsző hidegséggel csapkodott arcába, mindamellett, hogy le volt boritva a fekete kendővel. A cigányasszony végre megállt s lerántotta a kendőt a gyermekről, s ekkor lobogó tüzet pillantott meg, melynek fénye oly vakító volt, hogy le kellett szemét hunynia.

„Na nézzétek, itt van!“ — mondta a boszorkány diadalmasan, — mire Erzsike is körülnézett, hogy kivel beszél a cigányasszony s ekkor látta, hogy a tüzet férfiak és nők ülik körül, kik mindannyian tarka-barka ruhákba vannak öltözve. Mikor ezek a gyermeket megpillantották, — nevetve ugrottak fel — s így szóltak hozzá: „Jó napot kisleány. Jó, hogy jösz; éppen ilyen hóbortos teremtésre van szükségünk, mint amilyen te vagy. Itt aztán cifrálkodhatsz annyit, hogy majd meg is sokallod.“

Erzsike csakúgy remegett a félelemtől és a hidegtől. Dehogy gondolt már a cifraságra. Kinyujtotta kezét s könyörögni akart, hogy bocsássák haza, de hiába, saját maga sem hallotta, amit mondani akart. Nem tudta, vajjon a cigányok lármája fojtja-e el szavát, vagy meg-

némult talán, elég az hozzá, hogy egy hangot sem lehetett hallani abból, mit mondani akart.

Némán s kétségbeesve állt a cigányok között, kik odatódultak köréje; egyik azért, hogy megnézze, másik azért, hogy kigunyolja, míg végre megfogták kezét s magukkal ragadták az őrületes szilaj körtáncba. „Tud táncolni! Tud táncolni!“ — mondták most egymásután, — mire az öregasszony így kiáltott be egy sátorba: „Jer csak Hella; itt van már, aki majd táncol helyetted!“

E szavakra azonnal megszünt a tánc s akkor egy leányka lépett Erzsike elé, aki körülbelül egy idős lehetett vele. Rövid fehér ruhája tele volt aggatva tarka gyöngyfűzérekkel s csillogó láncokkal, de úgy látszott, mintha a gyermeknek nehezére esne a csecsebecséket viselni, mert sápadt arca szomorúságot és fáradtságot fejezett ki.

„Nos hát nem szép?“ — kérdezte a cigányasszony Erzsikétől, — miközben a másik leánykára mutatott. Mikor Erzsike nem felelt, akkor a vén asszony gunyosan mondta: „Ha nem szólsz is, azért tudom, hogy mégis szépnek találod, mert cifra, már pedig te neked csak a cifraságok tetszenek. Hanem Hella nem szereti ezt az életet s szívesen cserélne veled, azért hát most ő megy szüleidhez a te helyedbe, te pedig itt maradsz nálunk. Tudom, hogy meg leszel elégedve, mert itt elég cifraságot aggat-

hatsz magadra. Most pedig jertek", — fordult a többiekhez, — „és segítsetek az új táncosnőt feldiszíteni." Erre mindnyájan odarohantak hozzá s letépték róla ruháit. Mielőtt Erzsike magához térhetett volna, már Hella könnyű fehér ruhája volt rajta, amiben majd megfagyott. Ekkor elkezdték a gyöngysorokat és csillogó láncokat ráaggatni, mialatt Hella Erzsike iskolai ruháját és fehér köténvét öltötte fel. Amint Erzsike ránézett, ijedten vette észre, hogy ezalatt Hella arca is egészen átváltozott s egészen olyan lett, amilyen előbb Erzsike arca volt. Most megindult a leányka s kezével intve Erzsikének, így szólt hozzá: „Isten veled! Megyek, hogy elfoglaljam a te helyedet!" Ezzel eltünt.

Erzsike utána rohant hogy megakadályozza, de ekkor többen is megragadták egyszerre, a vén asszony pedig ököllel fenyegette. „Most már csak táncolj!" — mondta durván — s Erzsike e pillanatban észrevette, hogy lába akaratlanul mozogni kezd s nemsokára ott táncolt, remegő kezében a csörgődobbal az ujjongó, kiáltozó tömeg közepén.

„Bravo, bravo!" — zajongtak a cigányok. — „Most pedig fel a kötélre." Mikor Erzsike e szavakat hallotta, majdnem meghalt ijedtében. Visszaemlékezett, hogy látott egyszer egy kis kötéltáncosnőt, aki vigan ugrált a magasban kifeszített kötélen, de Erzsike akkor is vissza-

fojtott lélekzettel nézte a hajmeresztő mutatványokat. S most ő maga menjen fel a kötélre? „Istenem", — sóhajtott magában, — „csak ez egyszer könyörülj meg rajtam, soha, soha sem leszek többé olyan hiú!" De hiába, nem volt szabadulás! Érezte, hogy lába alatt egy vastag kötél van. „Húzzátok fel!" — szólalt meg most egy hang — s a leányka érezte, hogyan emelkedik vele együtt a kötél, melyről nem tudott lelépni, úgy érezte, mintha hozzá lett volna nőve. Mind magasabbra emelkedett s mind messzebbre látott. Most egyszerre úgy látta, mintha ezer meg ezer ember tekintene fel reá. Igen, igen, ez nem csalódás, a cirkuszban volt. Látta a sárga porondot, mely fölött a kötél ki volt feszítve; látta a nézők nagy seregét, akik mind őt nézték kíváncsi szemekkel. „A legszebbet elfeledtétek", kiáltott most egy éles hang s e pillanatban feldobta valaki Erzsikének az aranyláncot, mely éppen nyakára esett, de a leánykának úgy tetszett, mintha a nyaklánc mázsányi súllyal nehezednék reá. A kötelet ingadozni érezte maga alatt s erre irtózatos félelmében kiterjesztette karját, hogy valami támpontot keressen. Egyszerre mintha egy jól ismert arcot pillantott volna meg a sokaság között, mire szívszaggató hangon kiáltotta: „Teréz, Teréz!" de e pillanatban elvesztette az egyensúlyt s rémítő sikoltással zuhant le a tátongó mélységbe!...

„De az istenért, kicsikém, hova bújtál? Mióta kereslek már!“ hangzott e pillanatban, mire Erzsike felnyitotta szemét és — de hát hol volt Erzsike? Felette még mindig ott illatozott a bodzafa, ő maga pedig ott feküdt a fa tövében a felfordult zsámoly mellett. Először is Terézre esett tekintete, aki mosolyogva, de mégis szeretetteljes aggodalommal nézett reá.

Erzsike egy ugrással talpon volt s aztán átkarolta a hű Teréz nyakát, mialatt fejét annak vállára hajtotta. „Oh, Teréz, milyen borzasztó volt“, suttogta, mire Teréz aggódva kérdezte: „Mi bajod, édes kicsikém? Csak nem vagy talán beteg? Már egy félórája kereslek, mert a többiek ezalatt már meg is itták a kávét s a papa meg talál haragudni, ha elkésel.“

„Majd elmondok mindent, Teréz“, suttogta a leányka megfogva a dada kezét.

„Jó, jó, de előbb igyál egy kis forró kávét, azt tudom jót fog tenni.“

A papa komoly arccal ült az asztal mellett, de mikor a leányka halvány arcát meglátta, akkor elhalt ajkain a feddő szó. A leányka erre odarohant a mamához s leborulva melléje, ölébe rejtette arcát.

„Mi bajod, gyermekem? Mi történt Erzsikével, Teréz?“ kérdezték a szülők aggódva, de mielőtt a dada felelhetett volna, Erzsike is felkelt s ünnepélyesen mondta:

„Hallgassatok rám, kérlek, hadd mondjam el, milyen álmot küldött nekem a jó Isten.“

S elmondta megindult, remegő hangon az egész álmot, melyet mindnyájan figyelemmel hallgattak s mikor arról beszélt, milyen félelmet állott ki álmában a kötélen, akkor még a két pajkos fiú is visszafojtott lélegzettel, meghatva nézett Erzsikére.

Mikor a leányka bevégezte szavait, akkor a mama meghatva ölelte keblére s nyájasan így szólt hozzá:

„Lásd, édes gyeremekem, a jó Isten sokkal jobban tudja nálunk, hogy kell valakit jó útra téríteni.“ „Igazad van, mamám“, mondta Erzsike, „de igérem, hogy ezután minden másképp lesz“. „Adja Isten gyermekem“, mondta szeretetteljesen a mama, aki ezután a fiúkhoz fordult: „Ti pedig igérjétek meg, hogy Erzsikét nem fogjátok többé bosszantani, mert én hiszem, hogy ezentúl nem is fog rá okot szolgálni.“

Erre a fiúk is kezüket nyujtották Erzsikének és megígérték, hogy sohasem boszantják többé s ezt nem is volt nehéz megtartaniok, mert Erzsike e naptól kezdve egészen megváltozott s híven megtartotta azt, amit szülőinek megígért.

Lili és Mariska

„Lili! Lili!“ Ez a kiáltás már többször is felhangzott, de bizony senki sem felelt rá. Végre azonban mégis megnyilt az ajtó s Lili kipirult arccal, lobogó hajjal rohant be a szobába édesanyjához.

„Jaj, de kár, hogy fel kellett jönnöm mamám, mikor olyan jó odalenn!“ kiáltotta, de e pillanatban meglátta, hogy a mama szeme ki van sírva s erre rögtön elhallgatott.

„Te sírsz mamám“ kérdezte aztán félénken, mire az anya szeretettel fogta meg a gyermeke kezét.

„Nem gondoltam, hogy ily nehezedre esik játszótársaidat egyszer elhagyni, mikor anyád hív“, mondta szelíd szemrehányással, mire Lili szégyenkezve hajtotta le fejét.

„De hisz én nem így értettem. Csak azért mondtam, mert az udvaron éppen hóembert csináltunk. De mondd mamám, miért sírsz?“ kérdezte aggódva, mire anyja egy levelet vett fel az asztalról s így szólt Lilihez: „Ugy-e, még

emlékszel Klára nénire, gyermekem?" kérdezte, mire Lili fejével intett s így szólt:

„Hogyne emlékezném. Klára néni volt a te gyermekkori játszótársad és legjobb barátnőd, akiről nekem is gyakran beszéltél".

Az anya most felsóhajtott s így folytatta: „Ma azt a szomorú hírt kaptam, hogy szegény Klára néni hosszas szenvedés után meghalt."

„Óh!" kiáltott fel Lili, miközben igyekezett arcára szomorú kifejezést erőltetni.

De a mama elgondolkozva nézett rá s így szólt:

„Hát te nem szeretted Klára nénit, Lili?"

„De hiszen alig ismertem, mamám! Mikor nálunk voltak, akkor én még nagyon kicsike voltam, de arra emlékszem, hogy Mariska és Anna nekem bizony egy cseppet sem tetszettek."

„De Lili, Lili!" kiáltotta a mama megütközve. „Erre most gondolnod sem szabad. Jöjj inkább s ülj le ide mellém, mert szeretnék az én okos, jó kis leányomnak valamit mondani."

A mama annyira hangsúlyozta e szavakat, hogy Lili bizonyos feszültséggel várta, mit fog most hallani.

„Hallgass rám, gyermekem. Azt tudod, hogy Klára néni férje már néhány évvel ezelőtt elhunyt s azóta Klári néni egymaga gondoskodott gyermekeiről. De most ő is meghalt sze-

gény s így az árvák minden támasz nélkül állanak a világban. Anna, a legnagyobbik, intézetbe fog járni, hol majd a tanítónői pályára képezik ki; a két fiút Klári néni bátyja fogadja magához, Mariska pedig, ki veled egészen egyidős, hozzánk fog jönni, így határoztuk el ezt atyáddal".

Lili meglepve, bámulva nézett anyjára s így szólt: „Hozzánk jön? S egészen nálunk lesz?"

„Nálunk, édes gyermekem. S a mi elkényeztetett, önfejű kis leányunknak nagyon javára fog válni, ha egy testvére lesz, ki oly szelíd, mint a kis Mariska.

„Testvérem?" kiáltá Lili megütközve. „De hiszen Mari nekem sohasem volt testvérem s nem is akarom, hogy az legyen! Óh, mamám!" Lili sírva fakadt, „hát ezentúl nem leszek többé a te egyetlen kis leányod s mindent meg kell osztanom azzal a csúnya Mariskával?" kérdezte.

„Hogy mondhatsz ilyent, Lili?" kérdezte a mama szemrehányó hangon. „Hát nem hallottad, hogy a szegény kis Mariska egészen el van hagyatva s hogy kötelességünk rajta segíteni? Nem is tudod, mennyire rosszul esik látnom, hogy ilyen szívtelen vagy. Gondold meg, mily nagyon szerettem Klári nénit s mennyire fájlalom, hogy el kellett veszítenem!"

Lili megszégyenülve hallgatott s egészen megörült, midőn a papa belépése véget vetett e kellemetlen helyzetnek. Odaszaladt hozzá, megölelte, s így szólt hozzá: „Hát te mit mondasz papám?“

Atyja természetesen mingyárt megértette, mire céloz Lili, de azért így felelt mosolyogva: „Hogy mit mondok? Csak azt, hogy te nagyon önfejű dacos leány vagy, ha nem szívesen teszel meg anyád kedvéért annyit, hogy szívesen fogadd el Marit testvéred gyanánt.“

„Hiszen végre megpróbálhatom“, mondta, mialatt oly keserveset sóhajtott, hogy a mama is elmosolyodott, „de azt az egyet mondhatom, hogy nem szeretnék Marinak a helyébe lenni“, tette hozzá s ezzel kirohant az ajtón.

Nap nap után mult s Mariska még mindig nem érkezett meg. A mama ez időt arra használta fel, hogy Lilit hozzászoktassa ahhoz a gondolathoz, hogy Mariskát testvére gyanánt kell tekintenie.

Sok könnyhullatás után végre ráállt Lili arra, hogy szép kis szobáját is megossza a csúnya Mariskával.

Midőn azonban az érkezés napja eljött, akkor Lili kénytelen volt bevallani, hogy nemcsak kíváncsisággal, hanem bizonyos részvéttel is gondol Marira, aki annyira el van hagyatva, hogy idegen helyen kénytelen otthont keresni.

Lili anyja kiment az állomásra Mariska elé, míg a mama és kis leánya odahaza vártak.

Mikor a kocsi megállt a kapu előtt, akkor a mama egész a lépcsőig ment az érkező elé. Lili is követte, de mikor látta, hogy a mama mily szívélyesen öleli és csókolja meg a gyászba öltözött, halvány arcú leánykát, akkor irígység lopózott szívébe és sokkal hidegebben üdvözölte Mariskát, mint talán szándékában volt.

Mariska nagyon halvány volt s beesett szeme körül sötét karikák látszottak, s egész megjelenése annyira részvétet keltő volt, hogy Lili már most is vonzódni kezdett hozzá. Mikor aztán a két leány Mariska ruháinak kicsomagolásához látott, Lili elégedetten vette észre, hogy Mariska nagyon szerény volt s csak a lehető legkevesebb helyet vette igénybe ruhái számára s Lili legcsekélyebb figyelmét is hálásan köszönte meg.

„Nem lesz terhemre sem itt, sem az iskolában", gondolta Lili s e perctől fogva jóakaratú leereszkedést tanúsított Mari iránt.

Az iskolában Mariska eleinte nem igen tudta társai barátságát megszerezni. Mikor Lilivel együtt elmentek az iskolába, először felvételi vizsgát kellett tennie az igazgatónő előtt, de ekkor kitünt, hogy ismeretei egyben-másban annyira hiányosak voltak, hogy csak hosszas megbeszélés után vehették fel abba az osz-

tályba, ahova Lili járt. Mivel ő már tanév elejétől tanult, természetesen többet tudott s így lassanként bizonyos felsőbbséget kezdett éreztetni Mariskával. Menet és jövet vele vitette táskáját s a tízórai szünet alatt pedig mindig másokkal beszélgetett, Mariskát pedig figyelembe se vette. De a kis árvaleány mindezt oly szelíden tűrte, hogy Lilinek eszébe sem jutott, mennyire fájhat ez Mariskának. Lili azt sem látta, hogy a kis árva halvány arca csak akkor derül fel, ha Lili édesanyja mellett lehet, ki mindig változatlan jóságot és szeretetet tanúsított iránta.

Odahaza természetesen nem árulhatta el, hogy Mariskát maga alatt állónak tartja, mert szülei e tekintetben nem értették volna a tréfát, sőt Lilinek sokszor úgy tetszett, mintha szülői a kelleténél is szívesebbek és nyájasabbak lettek volna e „betolakodó" iránt, amint Lili titokban nevezte Mariskát. Az is megtörtént nem egyszer, hogy a szülők példa gyanánt állították Lili elé Mariskát, aki mindig nyájas, alázatos és szolgálatkész volt.

„Már megint elfeledted a virágokat megöntözni, Lili", mondta egyszer a mama. „Nézd csak milyen búsan hajtják le fejüket. Úgy látszik, ha azt akarom, hogy mindennap kapjanak vizet, akkor Mariskára kell ezt a dolgot bíznom, mert ő sokal pontosabb, mint te."

Lili arca mélyen elpirult haragjában és sietett megöntözni a virágokat, de azért harmadnap megint csak elfeledte s ekkor Mariska összeszedte bátorságát és figyelmeztette. De erre Lili annyira megharagudott, hogy hevesen kiáltotta: „Ne félj, megtettem volna ezt a te bölcs intésed nélkül is. Kár, hogy nem szaladtál mingyárt a mamához árulkodni! Vagy azt hiszed, nem látom, hogy minden áron be akarod magadat hízelegni nála?“

Mariska semmit sem felelt, csak kiment csendesen a szobából, de mikor Lili egy félóra mulva meglátta, úgy vette észre, mintha Mariska szeme nagyon vörös lenne. Mégis megbánta, hogy oly heves volt s elhatározta, hogy ezentúl barátságosabb lesz Mariskához, de bocsánatot kérni a világért sem tudott volna tőle.

Időközben Mariskát az iskolában is nagyon megszerették szelíd, nyájas modoráért s a tanítónők különösen sokra becsülték e szorgalmas, törekvő gyermeket. Lilit természetsen nem érhette utól, mert ez a legelsők egyike volt az osztályban, de ennek éppen ez tetszett s jórészt e körülmény volt az oka annak, hogy Lili és Mariska elég jól megfértek.

De ma Lili mégis szokatlanul rossz kedvvel jött haza az iskolából. Hogyisne; olyasvalami történt, ami csaknem hihetetlennek látszott, de mégis úgy volt. Mikor ma dolgozatai-

kat visszakapták, Mariska jobb osztályzatot kapott, mint Lili. Az hallatlan volt, hogy most egy másik túltegyen őrajta, aki mindig a legjobb dolgozatokat írta. S ha még azok közül lett volna, akikkel Lili eddig is versenyzett néha. De éppen Mariska! Persze, csakhogy míg Lili csak úgy „odafirkálta" dolgozatát, amint társainak mondta, addig Mariska órákig dolgozott rajta, de hiába, most már nem lehetett a dolgon változtatni s Lili hiába igyekezett boszúságát elrejteni, mégis folyton a dolgozatokra kellett gondolnia.

Mariska már régen átment az ebédlőbe, mikor Lili még mindíg ott ült szobájukban kedvetlenül, haragosan. De amint az ebédlő felé közeledett, a nyitott ajtón át meglátta, hogy Mariska éppen a virágokat öntözi, s hogy a másik ajtón meg a mama lép be az ebédlőbe. Lili úgy szeretett volna odarohanni s kikapni Mariska kezéből az öntözőt! De mivel ezt nem tehette, sarkor fordult s haragosan tért vissza szobájába.

„Óh, ez az alattomos, kétszínű Mariska! Hát nem volt elég neki az iskolai dicsőség! Mindenütt el akar homályosítani?" mondta magában Lili. „De majd megmutatom én, hogy ezt nem fogom tűrni. Tudom, hogy most az én rovásomra dícsérik odaát, ami neki nagyon jól esik. Csak azt szeretném tudni, hogy meri a

virágokat megöntözni? Hogy mer egyáltalán az én dolgaimba avatkozni?"

E pillanatban megnyílt az ajtó s a mama lépett be és mosolyogva mondta: „Úgy látszik Lili, hogy te valósággal uralkodni akarsz Mariska fölött. Éppen akkor léptem az ebédlőbe, mikor a virágokat öntözte, melyekről te oly mostohán megfeledkeztél. De mikor engem megpillantott, csaknem sírva kért, hogy ne szóljak neked a dologról semmit, mert meg találsz rá haragudni. Igazán, ez a türelmes, jószívű gyermek sokkal jobb irántad, mint ahogy megérdemled!" „Türelmes, jószívű gyermek?" kiáltotta Lili megütközve. „Kétszínű, alattomos teremtés, nem egyéb! Mindenütt azt akarja megmutatni, hogy többet ér nálamnál, az iskolában épúgy, mint idehaza. A papa most már mindig vele hozatja el a gyufát és a hamutartót; te is lépten-nyomon csak őt dícséred s most már az öntözést is elveszi tőlem!" — így végezte Lili, heves zokogásra fakadt.

A mamát e váratlan kitörés annyira meglepte, hogy eleinte szólni sem tudott, de azután leült Lili mellé s így szólt hozzá komolyan: „Szavaid elszomorítanak. Az utóbbi időben örömmel láttam, hogy jól megférтetek egymással s most mégis milyen haraggal s mily igazságtalanul támadod meg azt a szegény gyermeket. Csak gondolkozzál rajta, mi lehet az oka annak, hogy Mariskát gyakran dícsérjük? Mert

okunk van rá. Mióta Mariska itt van, azóta a papának sohasem kell a gyufát keresnie, vagy a szivarhamut a kávéscsésze aljára tennie s a szegény virágoknak is csak azóta van jobb dolguk, mert te bizony nagyon gyakran megfeledkeztél róluk. Hanem adok neked egy jó tanácsot, gyermekem. Igyekezzél figyelmesebb lenni mások iránt s akkor senki sem fogja többé példa gyanánt Mariskát állítani eléd, te magad pedig mind jobban meg fogod őt szeretni. Ezt jegyezd meg magadnak, Lilikém", így végezte szavait a mama s ezzel kilépett az ajtón.

De Lilit nem lehetett meggyőzni. Eszébe jutott a dolgozat is, az öntözés is és még nagyobb haraggal gondolt Marira és meg volt győződve, hogy Mariska csak azért sietett a virágokat megöntözni, hogy Lilit megelőzze és hogy a mama előtt dicsekedhessék.

Nem is állhatta meg, hogy néhány szóval ne tegyen érte Mariskának szemrehányást s mikor ez mentegetni kezdte magát, Lili ezzel vágott szavába: „Jó, jó, tudom már, milyen kétszínű vagy". Később sem tudott hozzá nyájas lenni s e naptól kezdve sokkal hidegebb volt köztük a viszony.

Mikor a mama ezt észrevette, igyekezett a jó egyetértést ismét helyreállítani, de nem sikerült. Még a papa szigorú intő szavai sem

használtak, sőt csak makacsabbá tették Lilit, aki azonban titkosan mégis nehéz szívvel látta azt, hogy Mariska szeme sokszor ki van sírva.

Ezalatt a mama születésnapja is közeledett. Lilinek minden évben meg volt az a dícséretes szándéka, hogy valami kézimunkával lepi meg, de azért rendesen az lett a vége, hogy kifogyott az időből s az utolsó percben mit volt mit tennie, virágot kellett adnia a kézimunka helyett.

Most azonban Mariska azt kérdezte Lilitől félénken, hogy vajjon nem volna-e jó, ha ketten együtt horgolnának a mamának egy gallért s hozzávaló csipkét a ruhaujjra. Lili jól tudta, hogy Mariska a kézimunkákban sokkal ügyesebb nálánál s nagylelkűen beleegyezett. Mariska most egy igen szép csipkemintát kért kölcsön s mikor már le tudta nézni, akkor megegyeztek benne, hogy ő fogja az ujjakra való csipkét horgolni, Lili pedig a könnyebb részt, a gallért. Mariska azonnal hozzá is látott, hogy Lilit megtanítsa rá, de a tanulás bizony meglehetősen nehezen ment.

Végre azonban mégis felfogta Lili, mit kell tenni, miután látta, hogy Mariska milyen szorgalmas, ő is jobban igyekezett. De ez a buzgalom csak szalmatűz volt Lilinél s később már oly kedvetlenül végezte munkáját, hogy a mama születésnapját megelőző napon még nem

volt kész a gallér. Mikor az iskolából hazajött, gyorsan elővette a horgolást, de amint kivette a papírból s letette az asztalra, nem vette észre, hogy a tintás toll is ott fekszik s egyenesen erre tette. A másik pillanatban persze ijedten kapta fel, de már akkor ott volt egy nagy fekete tintafolt a szép fehér csipke közepén. Lili sírt, zokogott haragjában és fájdalmában, mire Mariska vigasztalni kezdte:

„Tudod mit, Lili? Mingyárt felfejtjük a horgolást addig, ahol a folt van, aztán elvágjuk a szálat s ma délután újra megcsinálhatod azt, amit felfejtettünk."

De Lili erről hallani sem akart. Talán egész éjjel fennmaradjak dolgozni?" kérdezte megütközve. Vagy azt szeretnéd, ha bevégzetlen munkával állnék a mama elé, hogy a te dicsőséged annál nagyobb legyen? Nem, nem, semmi esetre sem fogom felfejteni!"

„Hát akkor próbáljuk meg, talán ki lehet mosni a foltot", mondta Mariska csüggedten, mire mindketten hozzáláttak. Mosták, dörgölték, szappanozták, de bizony csak azt nyerték vele, hogy a folt még nagyobb lett.

Most már Lili türelmének is vége szakadt s így kiáltott: „Eh, ne bántsuk, úgy is látom, hogy nem tudunk segíteni. Marad úgy, ahogy van, én bizony nem vesződöm vele többet. Úgy sincs ma több időm horgolni, mert Laurának

azt ígértem, hogy ma délután elmegyek hozzá s együtt javítjuk ki francia dolgozatainkat, amit ma kaptunk vissza."

Laura volt Lili legjobb barátnője s Mariskának néha fájt is, hogy ezek ketten mindig együtt voltak, míg hozzá alig szóltak az iskolában, de ma úgy látszott, mintha egészen megörült volna Lili tervének, mert elégedetten mosolygott.

Másnap reggel Lili későn kelt fel s így Mariskát kellett megkérnie arra, hogy segítsen a papával az ajándékokat elrendezni. Eszébe jutott az elrontott gallér is és bizony rosszkedvűen lépett a virágokkal díszített asztalhoz.

„Siess Lili!" kiáltotta a papa s ekkor a leányka bement a mamája szobájába, hogy mint minden évben, úgy most is ő hívhassa be. Amint odaléptek az asztalhoz, Lili látta, hogy a virágok között ott van a legfőbb ajándék is, amivel édesatyja lepte meg a mamát: egy gyönyörű kávéskészlet fínom porcellánból, mesteri festéssel. De amint Lili tovább szemlélte az ajándékokat, egészen meghökkent, mert mit látott? Ott feküdt a csipkegallér is fényes papírra varrva, de oly hófehéren, oly tisztán, mintha sohasem ért volna hozzá a tintás írótoll.

Lili félénken tekintett Mariskára, de ő pirulva kerülte Lili tekintetét, azonban arcán oly

őszinte öröm tükröződött, hogy lehetetlen lett volna el nem találni, ki vette át tegnap a jótevő tündér szerepét.

A mama nagyon örült a szép csipkéknek s hálásan megköszönte a leánykáknak e kedves meglepetést, Lili azonban kissé zavartan fogadta e köszönetet, mert nem tudta, megilleti-e, vagy sem.

Az első pillanatban oly meghatottságot érzett, ha arra gondolt, mily nemeslelkűen segített rajta Mariska, hogy szerette volna neki megköszönni s megkérdezni, vajjon kimosta-e a foltot, vagy pedig felfejtette s újra meghorgolta a hiányzó részt? De később ismét felébredt benne a dac. Rosszul esett neki az a tudat, hogy akit annyiszor megsértett, annak most hálával tartozik s ezért azt kérdezte magában, hogy tulajdonkép miért avatkozott Mariska megint az ő dolgába? Lili szívében a legkülönbözőbb érzések váltakoztak. Majd arra gondolt, hogy nyakába borul Mariskának s úgy mond neki köszönetet jóságáért, majd arra, hogy tulajdonkép joga volna Mariskát kérdőre vonni e beavatkozásáért? Igy telt el egyik óra a másik után s Lili még mindig nem szólt a dologról Mariskának.

Délután a mamának vendégei érkeztek uzsonnára s ekkor a szép új kávéskészletet mingyárt fel is szentelték. A vendégeknek is

nagyon tetszett s különösen a kávéskannát dícsérte mindenki, melynek úgy formája, mint rajza igen ízléses volt. Uzsonna után a mama odaintette magához a két leánykát s így szólt hozzájuk: „Arra szeretnélek kérni benneteket gyermekeim, hogy mossátok el az új kávéseedényt, mert a szobalány ügyetlen és gyakran elejt valamit, pedig ezt a szép új edényt rendkívül féltem. Ugy-e megteszitek? Csak arra kérlek, hogy nagyon vigyázzatok rá!“

A két leányka megígérte, hogy nem lesz semmi baj s azonnal ki is mentek, hogy hozzáfogjanak a munkához. De ekkor csöngettek s Laura lépett be egy virágcsokorral, hogy Lili mamáját üdvözölje születése napján. Most persze Laura is meguzsonnázott előbb s akkor Lilivel átmentek karonfogva a leányok szobájába. Mikor a mama ezt látta, így szólt: „Kezdd el a mosogatást egyedül, Mariskám, mert Lili most addig nem jöhet, míg Laura itt van.“

Mariska csakugyan ki is ment a konyhába s hozzálátott a munkához. Laura nem maradt sokáig, de Lili e rövid idő alatt is elmondta neki, hogy Mariska mindég beleavatkozik az ő dolgába s mindenütt el akarja homályosítani.

Laura — úgyis mindég attól félt, hogy Lili egyszer majd Mariskát jobban fogja szeretni, mint őt — még jobban felingerelte ellene Lilit, úgyhogy mikor egy negyedóra mulva haza-

ment Lili, jobban meg volt győződve, mint valaha, hogy Mariska neki rosszakarója. Mikor Laurát kikísérte, vissza akart menni az ebédlőbe, de amint a konyha mellett elhaladt, onnan edénycsörgés hallatszott s erre Lili azonnal megállt s az jutott eszébe, hogy Mariska bizonyosan egyedül akarja elvégezni azt, amit a mama kettőjükre bízott, hogy aztán dicsekedhessék.

Meg sem gondolva mit csinál, berohant a konyhába s látta, hogy Mariska csakugyan ott áll az asztal mellett, nagy vigyázattal törülgetve a tisztára mosott kávéskannát. E pillanatban Lilit annyira elöntötte a harag, hogy odaugrott Mariskához s így kiáltott az indulattól remegő hangon: „Te alattomos macska!" Ekkor ütésre emelte kezét, de az ütés Mariska kezét érte, melyben a kávéskannát tartotta. A lányka meglepetésében nem tudta magát védelmezni s így Lili ütésére kihullott kezéből a kanna s ízzé-porrá tört a konyha márványkockáin. Egy pillanatig mindketten némán bámultak a földön heverő cserepekre, de akkor Lili majdnem öntudatlanul tántorgott szobájába, hol egy székbe roskadt. E pillanatban megnyílt az ebédlő ajtaja s azon a mama lépett ki, mert már a szobában hallotta a zörejt. A konyhában csak Mariska állt ott halványan, zokogva, mire a mama így szólt hozzá: „Mit tettél Mariska! Lásd, pedig mennyire kérte-

lek, hogy jól vigyázz! Hogy lehettél ilyen ügyetlen!"

Lili feszült figyelemmel hallgatta, vajjon mit felel Mariska. De hiába várt, semmit sem hallott, csak Mariska csendes zokogását és azt, hogy a mama ismét bement a szobába vendégeihez.

„Csak hagyd a csészéket", mondta az ajtóból visszafordulva, „jobb lesz, ha vagy Lili, vagy a szobaleány mossák el."

E szóra Lili szívén éles fájdalom nyílalt át s ekkor hallotta, amint Mariska zokogva lép ki a konyhából s az ő szobájukba ment be. Mikor Lili e zokogást hallotta, úgy szeretett volna odaszaladni Mariskához s bocsánatot kérni tőle, de annyira szégyelte magát s oly rossznak, oly szívtelennek tűnt fel önmaga előtt, hogy nem is mert Mariskához közeledni. Most látta csak igazán mily jó szív, minő nemes lélek lakik Mariskában, kit ő annyiszor bántalmazott.

Végre azonban mégis utána ment s az ő szobájuk ajtajához érve hallgatódzott, hogy vajjon Mariska sír-e még. Ekkor e szók ütötték meg fülét: „Oh anyám, édes jó anyám! Végy engem magadhoz, mert itt úgy sem szeret senki és olyan elhagyatva, olyan egyedül állok a világon!"

Ekkor Lili sem állhatta meg tovább, hanem

kinyitotta az ajtót s mielőtt Mariska — ki ott térdelt az ágy előtt — észrevehette volna, oda ment hozzá s átölelve a leányka nyakát így szólt hozzá remegő hangon: „Ne mondd azt, hogy senki sem szeret, Mariska: mert én nagyon, nagyon szeretlek, de ezt csak most tudom. Lásd én azért bántottalak annyit, mert bántott az a szégyen, hogy te sokkal jobb vagy mint én. Ne, ne mondd azt, hogy elhagyatott vagy és hogy szeretnél meghalni, mert ha ezt hallom, azt hiszem, a szívem szakad meg!“

Mariska boldogan, de csodálkozva tekintett könnyes szemével Lilire.

„Igaz volna ez, Lili? Hát nem haragszol reám? Hát tudnál engem szeretni?“ kérdezte félénken. „Oh mondd még egyszer, hisz oly rég vágyom már e szót hallani!“

Lili még szorosabban ölelte át Mariska nyakát s miközben felemelte a térdelő leánykát az ágy mellől, így szólt hozzá: „Mától kezdve igazán úgy foglak tekinteni, mint édes testvéremet s igyekezni fogok meghálálni neked azt a sok jóságot, amiért eddig csak hálátlansággal fizettem.“

Most aztán mindketten odaültek a kis pamlagra, egészen egymáshoz simulva. S ekkor se vége, se hossza nem volt a beszélgetésnek. Mariska elmondta, mennyire sietett a horgolással, hogy a mama születése napjára mégis

készen legyen a gallér s hogy örömet szerezhessen vele Lilinek is. Elmondta, mily régen vágyott Lili szeretetét megnyerni, mert ő maga már az első perctől fogva szerette Lilit s végül azt is elmondta, hányszor lepte meg a honvágy, hányszor kívánkozott testvérei közé, mióta észrevette, hogy Lili nem akarja testvéreként tekinteni.

Ez pedig elmondta, mily különböző érzések foglalták el lelkét, ha arra gondolt, mit kellene tennie. Miközben így beszélgettek, nem győztek eléggé csodálkozni azon, mily jól megértik egymást.

Beszélgetésüknek az szakította végét, hogy a mama kissé ingerülten kiáltott be hozzájuk: „De ugyan hol maradtok ennyi ideig? Hisz már a vendégek is rég elmentek!“ Ezzel oda lépett a leányok ajtajához, de amint meglátta őket, mily szorosan tartják egymást átölelve, akkor elcsodálkozva állt meg a küszöbön.

„Oh, ha tudná mamám, mennyire szeretjük egymást!“ kiáltott fel Lili. „Mariska olyan jó, hogy hozzá hasonlót sohasem találhatnék! De ezentúl én is úgy tekintem ám, mint édes testvéremet, akit egész szívemből fogok szeretni. Most pedig mamám, hallgass meg, mert valamit meg kell gyónnom előtted!“

Ezzel mindent elmondott őszintén s mikor mindketten kitárták szívüket a mama előtt, ez

szeretettel fogta meg a két leányka kezét s így szólt megindult hangon: „Ennél szebb születésnapi ajándékot nem adhattatok volna nekem és ez az öröm még a szerencsétlenül járt szegény kávéskanna esetével is kibékített."

Pista pályát választ

Pista egész délután a latin leckét tanulta. De hiába! Immár fél öt óra volt s most is csak ott tartott, ahol harmadfél órája: morzsolta, magolta a latin igéket, amelyek azonban sehogy sem akartak megragadni az emlékezetében.

— Leheveredem a díványra, akkor talán jobban megy — gondolta magában a gyerek és egy percbe sem telt, csakugyan ott heverészett a kereveten. (Hej, ha a prepozíciók is olyan könnyűek lennének, mint a pihenés!)

Amint ott heverészett, egy ideig még az igékre gondolt, de aztán elúnta ezt és inkább azon töprengett, vajjon a korabeli gyermekeknek mindenütt olyan kínos-e a sorsa, mint neki? Vajjon más nemzetbeli gyermekeknek is olyan szigorú a latin-tanára, mint a Hudelka osztályfőnök úr, aki ma is azt mondta:

— A Miatyánkot úgy kell tudni, mint a vízfolyás, de a prepozíciókat annál is jobban!

Elmélkedett, okoskodott a lurkó, de végleges választ nem talált volna a kérdésre, ha segítségére nem jön egy öreg ember — olyan arca és

szakálla volt, mint a Mikulásnak — és föl nem világosítja Pistát:

— Bizony, másutt jobb sorsa van a gyerekeknek. Másutt, ha nem akarnak, hát nem tanulnak.

— Igazán?

— Úgy ám, mert ott a gyerekek olyan pályát választanak, amilyen nekik tetszik és nem olyant, amit a szüleik rájuk tukmálnak. Téged a gimnazista pályára kényszerítenek, pedig más pályára van tehetséged...

— Milyenre? — kérdezte a gyermek.

— A *lustai* pályára — felelte az öreg.

— Hát olyan is van? — szólott álmélkodóan Pista. — És hol?

— Van bizony! Nálunk Bagdadban. Ott aki lustai pályára lép, annak nem kell csinálnia semmit, csak lefekszik a fügefák alá, kitátja a száját és ha hull belé a gyümölcs, hát megeszi. Ezért aztán tiszteli az egész környék.

— Csodálatos! — felelte Pista. — Ez kellene nekem!

— Hát eljösz? — kérdezte az öreg ember.

— El én!

Azzal nyomban fölkerekedett az öreg Mikulás s ölbe kapta a gyereket.

Mentek hegyeken, völgyeken keresztül. Már kis idő mulva csillogó kép bontakozott ki Pista szemei előtt. Egy szép fehér város volt, min-

den házon csillogó félhold és az egész nagyon hasonlított egy rajzhoz, amely az Ezeregyéjszaka című meséskönyvnek egy elbeszélését díszítette.

— Ez Bagdad! — szólt az öreg ember és letette öléből Pistát, aki a kísérője mellett most már gyalog lépdelt tovább. A gyermek pedig örvendve rebesgette:

— Jaj, de szép! Jaj, de szép... Nini, ez a kalifa persze, úgy-e?... Ez a kupolás palota pedig a zsidótemplom a Dohány uccából!

Az öreg elmosolyodott.

— Nem, fiam — mondotta. — Ez nem a Dohány uccai templom, hanem a Harun-al-Rasid székespalotája...

Most már Pista is ráismert. Persze, hogy az! Miért nem emlékezett rá? Bámész szemekkel nézett körül és végül megjegyezte:

— Hová megyünk?

— Ahova akarod. Ha úgy tetszik, az iskolába, de ha úgy kívánod, Sidi ben Mohamedhez...

— Ki az? — kérdezte fáradtan Pista.

— Sidi? Az a főlusta, fiam. Az a városi főlusta. Nincs az országban olyan lusta, mint ő. Ha tehát magad is erre a pályára vágyol, ő lesz a legjobb mestered.

Pista szívesebben ment oda, mint az iskolába és meg is mondta az öregnek. Ő bólintott a fejével és csöndesen mondta:

— Hát jól van, megyünk oda.

Nagyszerű kerthez értek, amelynek egyik terebélyes fája alatt nyugodtan heverészett egy ember. Öreg volt már, a szakálla pedig olyan hosszú, hogy majdnem térdig ért.

És tudjátok, mit tett? Nem csinált semmit. Ez volt Sidi ben Mohamed, a városi főlusta! Csak hevert a pázsiton, a fa alatt és ha néha lehull egy füge, azt estében elfogta, megette. A tömeg pedig magasztalta, így:

— Ó, Sidi, te kíváló lusta, Allah érdemeid jutalmazásául megnövesztette a szakálladat...

Csillogó szemmel nézte és hallgatta mindezt Pista. Az öreg Mikulás pedig megkérdezte tőle:

— Hát szeretnél ilyen lenni te is?

Pista igenlően bólintott. Erre az öreg odalépett a főlustához és így szólt hozzá:

— Ó, dicső Sidi, hoztam neked egy tanítványt. Lusta akar lenni ő is. Oktasd ki hát, hogy majdan dicsőségére váljon mesterének.

Sidi nem felelt — lusta volt, — hanem csak a kezével intett, hogy a gyerek feküdjék mellé a fűbe.

Pista engedelmeskedett... És most már őt is csodálta a tömeg. Nagyon büszke lett és úgy tett, mint a lusta. Fügét evett, ami a fáról odahullott melléje.

Éppen azon elmélkedett, milyen szép itt, milyen jó itt, amikor nem messze tőle egy

pompás füge esett a földre. Pistának csak a karját kellett kinyújtania érte. De hát most már annyira lusta volt, hogy ehhez sem volt kedve. E helyett inkább a mesteréhez fordult és így szólt:

— Ó, Sidi, nézd azt a fügét. Milyen szép, milyen friss... És én olyan jól fekszem itt. Nem lennél szíves fölkelni a helyedről és idehozni nekem? Tedd a számba... Én lusta vagyok...

A főlusta fölkiáltott:

— Emberek, ez a gyerek nálam is lustább! Ez még arra is lusta, hogy a karját kinyújtsa! Ez a kölyök a lustaságával engem is meggyaláz! Ezt dicsőítsétek!

Az emberek akkora éljenzést csaptak, hogy Pista fölkiáltott:

— Hagyjatok békén, ne zavarjatok, ha lustálkodom!

— Azt látom, hogy lustálkodik, de nem szabad lustálkodni! — felelte erre egy ismerős hang.

Pista fölnyitotta a szemét és ime, Szidi állott előtte, de nem Sidi ben Mohamed, a bagdadi főlusta, hanem Szidi, a Pistáék szobaleánya, aki erélyesen költögette a még mindig bóbiskoló fiút.

A gyerek most magához tért és bizony nagy keserűséggel vallotta meg, hogy csak álom volt az egész! Bagdad messze van, ahol ő főlusta

lehetett volna, ellenben közel van a holnap, amikor Hudelka tanár úr majd a prepozíciókat kérdezi...

Ezért aztán feltápászkodott a lusta, meggyújtotta a lámpát — sötét volt már, — aztán odakönyökölt az asztalra és folytatta a magolást búsan, ahol elhagyta.

(T. K.)

Egy boltosinas története

Jóska nagyot nyújtózott a hűvös, nagy mogyoróbokor alatt. A selymes, zöld fűben hasrafekve olvasta Grant kapitányt s eszébe sem jutott, hogy most neki benn kellene ülni a gimnázium nagy, komoly termében s szívdobogva várni, hogy szólítják-e. A réges-régi, mohos falu, tornyos épületben ugyanis nagy dolog történt. Éppen vizsga napja volt s a vizsgán Jóskának is ott kellett volna lennie. De Jóska a vizsga helyett a népkertbe ment, hóna alatt a híres Grant kapitánnyal.

A nagyapa már kora reggel ünneplőbe bújt, a legfényesebb csizmáját felhúzta, feltipegett az ódon épület emeletére, ahol akkor már egymás mellett szorongott a negyedik osztály. Vagy harminc félénk, dobogó szívű kis fiú.

Nagyapó már rövidlátó volt, így hát nem is keresgélte Jóskát a gyerekek között, csak a nevére figyelt, hogy meghallgassa, ha a tábla elé szólítják. Szólították is, éppen a földrajzból, de a gyerekek karban zengték a szólításra, hogy Jóska nincs itt. Nem jött el a vizsgára.

Nagyapó elkomolyodott. Nagyon szégyelte magát. Szomorúan hazaballagott s panaszosan mesélte el a Jóska édesanyjának a rettenetes esetet: Jóska nem volt ott a vizsgán!

— Hát hol lehet? — szörnyűlködött Jóska édesanyja s máris kicsurrant a szeméből egy könnycsepp.

Jóska azonban nem soká váratott magára. Mikor delet kongattak a templom tornyában, felocsudott, becsukta Grant kapitányt, fölkelt a bokor aljából s lassan hazafelé ballagott. Minél jobban közeledett azonban a kapujuk felé, annál jobban összeszorult a szíve. Mit tett? Mit szól az édesanyja? A nagyapja, aki szégyenszemre ment el a vizsgára? Mit csináljon most? Könnyű volt ott a népkertben, a hűvös bokor alján belemerülni a gyönyörű olvasmányba s repülni Grant kapitány hajóján az óriási kék vizeken keresztül. Egyszerre benyitott a kapun, besompolygott az édesanyjához.

— Hol csavarogtál? Nem voltál a vizsgán! Mi lesz most már belőled! Én mindig csak a becsületre tanítottalak. Hát így kell magad viselned? Nincs édesapád... én szegény özvegyasszony vagyok...

— Elmegyek inasnak, édesanyám — felelte lassan Jóska.

— Hiszen nem vagy te rossz, kisfiam —

szólt panaszosan a Jóska édesanyja. — Hát miért... miért tetted? Azt akartam, hogy tanulj, hogy különb ember legyen belőled, mint a többi, és te... te...

Jóska csak hallgatott. Nagy szomorúság facsarta a szívét. És arra gondolt, hogy nem mehetett a vizsgára. Egész évben nem tanult. Ó, nagyon szép volt az illatos mező! Vagy a lassan zizegő nádas. Szép volt a harangkongást hallgatni, messze-messze, künn a városon kívül, egy magányos, pusztai birka-karám mellett.

Úgy három hétre a vizsga után azután fölkerekedett vele az édesanyja s beadta a szomszéd városba egy fűszeresboltba. A fűszeres haragos, fekete bajuszú ember volt, akitől Jóska az első pillanatban nagyon megijedt, de meg is örült egy kicsit, amint a boltban körülnézett, mert észrevette, hogy az egyik polcon szép fényes, nagy üvegpoharakban sok-sok cukor áll, kristályos jegec-cukor, villogó selyemcukor, fehér árpacukor, tarka, színes halacskák, virágos angol cukor, egy nagyobb üvegben pedig fényes fekete medvecukor, babérlevél közé rakva. Ime tehát megnyílik nemsokára a gyönyörűségek forrása, gondolta Jóska. Mert úgy tudta, hogy a boltosinasok egyebet sem csinálnak, mint cukrot esznek.

Csak akkor szontyolodott el nagyon, mikor az édesanyja búcsúzott tőle. Össze-vissza csókolta a Jóska arcát, sírt is, de egyszer el kel-

lett válni. Magához szorította Jóskát s csak annyit mondott neki:

— Légy jó, kis fiam. Légy igazszívű. Ne hazudj soha, mert aki hazudik, az lop is.

És elment. Jóska pedig azt hitte, hogy a kis lábai nem bírják el. Majd összeesett a fájdalomtól.

— Ne hazudj soha! — csengett a fülébe még este is, amikor piszkos kis vackán meghúzódott s az édesanyjára gondolt, a szelíd békés otthonra, a fehér, tiszta szobákra, amelyeket hosszú-hosszú időre, talán örökre otthagyott.

Telt az idő, de lassan. A Jóska kis szíve úgy elbújt, úgy hallgatott, mint valami szerény, törékeny kis virágkehely. Itt mindig bántották, sértegették. A segédek a szemébe nevettek, hogy még most is az anyját sajnálja. Nehéz csomagokat kellett hazacipelnie, durva zsákrongyot adtak neki, hogy maga elé kösse s reggeltől estig hordta a festékes ládákat a pincéből a boltba, csak délben volt annyi ideje, hogy a sovány ebédet gyorsan bekapja, azután hajrá, vissza a boltba.

Egyszer egy este csomaggal küldték valahová. Ki volt merülve nagyon. A fájós kezét nagynehezen bekötözte rongyokkal s keresztülment a hídon. A vízen nagy, szürke jégtáblák úsztak s lassan hullott a hó a sárgás, szomorú

vízbe. Jóska kihajolt a híd korlátján s a vizet nézte. Egyszerre csak megszédült a feje. Egy gondolat bukkant fel a fejében: Ha ő most a vízbe beleesne s meghalna! A víz szép lassan vinné, vinné lefelé, egészen hazáig, míg a tiszaparti halászok kifognák. Nézegetnék, nézegetnék, míg az egyik, az a nagybajuszú, akitől egyszer egy fényes kis potykát kapott a nyáron, megismerné s azt mondaná: „Szegény! Vigyük haza az édesanyjának." Hogy síratná az édesanyja! Meglátná a sebes kezét s tán meg is csókolgatná.

Egyszerre csak durva kiáltás zavarta föl a gondolataiból. A főnöke hangja volt, aki éppen keresztülment a hídon.

— Hát te így lopod a napot? Takarodsz, egy-kettő a dolgod után!

Jóska hazavitte a csomagot s remegve tért vissza a boltba. A főnök ingerülten várta.

— Most hallom, hogy délelőtt is milyen butaságot csináltál! — rivallt durván Jóskára. Azt mondtad egy vevőnek, hogy nincs kétpengős kávé!

— Nincs is. Elfogyott — szólt Jóska lassan.

— Hazudtál volna! Beszéltél volna neki akármit!

— Hogy hazudtam volna? — rebegett Jóska félénken s egyszerre világosan, tisztán csendült meg a fülében az édesanyja szava: „Ne hazudj soha!"

— Nem... nem — szólt Jóska lassan magához térve, nekibátorodva — hazudni nem fogok... nem.

— Nem? Mit beszélsz? Még feleselsz velem? — kiabált rá a főnök. — Hogy nem hazudsz? Hát mi vagy te, hogy nem hazudsz? Mindenki hazudik, érted? Még a püspök, még a főispán is!

— Én nem! — felelte Jóska dacosan s megvillant a szeme.

A főnök egyszerre felugrott s arculvágta, hogy Jóska megtántorodott, nekiesett a pultnak s az orrából megindult a vér. Lassan, szó nélkül kiment. Megmosta az arcát. A szeméből állandóan folyt a könny. A vérzést elállította, de a könnycseppek végigcsurogtak az arcán.

Egyszerre meleg érzés futot át a lelkén. Hazamegy az édesanyjához. Óvatosan felvette a télikabátját, fejébe tette a sapkáját s kilopódzott a hátsó ajtón. A havazás már elállt, az ég tisztulni kezdett, fehér felhőfoszlányok szállottak a holdfénytől világoskék égen keresztül.

De hogy menjen haza? Egy fillér pénze nem volt. A bolt előtti nagy üres téren fuvaroskocsik álltak. Üres kocsik, amelyek a hazamenetre vártak. Jóska tudta, hogy az ő városukba mennek. A fuvarosok benn a korcsmá-

ban iszogattak. Kihallatszott az énekük a korcsmából. Jóska óvatosan felmászott az egyik kocsira s elbújt a saroglyába a széna közé, alighogy az orra hegye künn volt a szénából. Szívdobogva várta, hogy a kocsi megindúljon. Nem vették észre. Már hajnalodott, amikor megérkeztek. A város szélén Jóska kibujt a szénából, lassan a fuvaros mellé mászott, megérintette a vállát.

A fuvaros megfordult s csodálkozva nézett Jóska arcába.

— Hát te? — kérdezte meglepetéssel.

— Ne haragudjon reám, bácsikám — beszélt könnyes szemmel. — Nézze, milyen a kezem — s megmutatta a sebes kezeit. — Az édesanyámhoz megyek haza. Pénzem nem volt, hát fellopództam a saroglyába. Ne bántson, az édesanyám megfizeti... Tudom, hogy megfizeti.

A fuvaros elmosolyodva nézett a Jóska arcába.

— Nem kell semmi... nem kell semmi — szólt lassan. — Majd hazaviszlek.

S a kapujok előtt tette le Jóskát. Jóska dideregve állt meg a kapu előtt. Zörgessen-e? Az édesanyja még alszik. Vagy megkocogtassa a kis ablakot? És mit mondjon az édesanyjának? Hisz megszökött! Otthagyta a helyét! Sohasem bocsátja meg neki!

Végre mégis gyengén, bátortalanul megvere-

gette az ablakot. Az ablak lassan kinyilt. A Jóska édesanyja először az ablak párkányán fekvő sebes, bekötözött kis kezet látta meg, csak azután a Jóska arcát, a könnyben uszó szemét.

— Édes kis fiam! Édes kis fiam! — s máris repült a kapuhoz, hogy Jóskát beengedje.

— Hát nem haragszol, édesanyám, hogy elszöktem, hogy otthagytam a helyemet?

Az édesanya csak a Jóska fagyott, sebes kezét nézte.

— Mit csináltak veled, kis fiam? Ó, a gonosz emberek!

— Hideg volt, édesanyám, — szólt Jóska. — Sokat szenvedtem.

— Nem engedlek el többé. Nem. Itt maradsz a városban. Mellettem. Van itt is bolt. Van bizony. Majd beszélünk a boltossal.

— Nem, édesanyám, nem, — felelte Jóska. — Nem megyek boltba. Azt akarták, hogy hazudjak. Azt mondták, hogy a boltosnak hazudni kell. Nem leszek boltos.

S már mosolyogva csillant fel a szeme.

— Inkább munkás leszek. Igen, — folytatta lassan. — A munkásnak nem kell hazudni. Miért?... Vagy, ha megengeded, ha a könyveimet újra elővehetném. Édesanyám?

Az édesanya csak egy csókkal felelt, amivel a Jóska remegő kis száját lezárta.

Az asztalon már párolgott a meleg kávé. A

kis kályhában pattogott a tűz. A nap szeliden sütött be az ablakon s egy nagy cirmos macska javában dörgölőzött a Jóska lábához. Jóska élénken figyelt minden mozdulatra, minden hangra. Ismerős, régi kedves zene volt még az ajtó nyikorgása, az óra ketyegése is. Otthon volt. Az édesanyja szíve mellett.

(P. J.)

TARTALOM

Oldal

Bocsáss meg! 3
Piroska 15
Juliska és Bodri 26
Róza és Erzsike 40
Az új ruha 51
Rege a karácsony angyaláról 61
A nyaklánc 68
Lili és Mariska 86
Pista pályát választ 106
Egy boltosinas története 112

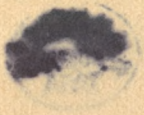

Száz ragyogó mesekönyv.

Szemet-lelket gyönyörködtető képekkel, keménykötésben, gyönyörű színes fedőlappal előállítva, 128 old. terjedelemben.

Egy-egy kötet ára 58 fillér.

Páratlan a maga nemében ez a rendkívüli olcsóság!

Eddig 30 kötet jelent meg és a további 70 kötet munkában van.

Ismert magyar festőművészek készítették a rajzokat ezekhez a könyvekhez.

Mesekönyvek

5—8 éves gyermekeknek:

Hauff válogatott meséi. Fordította Dávid Margit.
Kisemberek mesekönyve. Irta Kozma Imre.
1001 éjszaka meséi. Irta Győri Ilona.
Meseország. Összegyüjtötte Mikes Lajos dr.
Ragyogó mesevilág. Irta Balla Ignác.
Két kis lurkó. Irta Balla Ignác.
Bechstein meséi. Fordította Dávid Margit.
Grim mesék. Fordította Dávid Margit.
Andersen meséi. Fordította Dávid Margit.
Tündérországban. Irta Londesz Elek.
Csodaszép mesék. Irta Kálmán bácsi.
Gyermekszobám, tündérváram. Irta Ács Klára.
Mesebokréta. Irta Havas Zsigmond.
Három cica kalandja. — Nem félünk a kutyától. Irta Szegedi Ila.

Ha az itt felsorolt művekből legalább 3 félét rendel egyszerre, és beküldi az árát, úgy egy érdekfeszítő kis művet küldünk díjmentesen hozzá.

Az itt felsorolt összes művek megrendelhetők az összeg előzetes beküldése mellett Tolnai Világlapja kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány ucca 12. szám és minden könyvkereskedésben.

Száz ragyogó mesekönyv.

Szemet-lelket gyönyörködtető képekkel, keménykötésben, gyönyörű színes fedőlappal előállítva, 128 old. terjedelemben.

Egy-egy kötet ára 58 fillér.

Páratlan a maga nemében ez a rendkívüli olcsóság!

Eddig 30 kötet jelent meg és a további 70 kötet munkában van.

Ismert magyar festőművészek készítették a rajzokat ezekhez a könyvekhez.

Ifjúsági regények

Fiatal leányok részére 9-től 13 éves korig.

Marika. Irta Torockóy Miklós.
Hiúság kisasszony. Irta Katalin néni.
Jutkából Judit lesz. Irta Szegedi Ila.
Aranyos leányszív. Irta Havas Zsigmond.
Kisleányok, kisfiúk igaz történetei. Irta Szegedi Ila.
Négy vidám diák és egyéb elb. Irta Pogány Elza.

Fiúk részére 9-től 13 éves korig.

A gyermek kapitány. Irta Farkas Emőd.
A kis lord. Irta F. H. Burnett.
Galambos Ferkó. Irta Havas Zsigmond.
Nyolc fiú nyolc története. Irta Szinetár György.
A kék hegyek aranya. Irta K. Dorsan.

Ha az itt felsorolt művekből legalább 3 félét rendel egyszerre, és beküldi az árát, úgy egy érdekfeszítő kis művet küldünk díjmentesen hozzá.

Az itt felsorolt összes művek megrendelhetők az összeg előzetes beküldése mellett Tolnai Világlapja kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány ucca 12. szám és minden könyvkereskedésben.

MEGLEPŐ OLCSÓ OLVASNIVALÓ

Verne Gyula művei

díszes piros vászonkötésben. Egy kötet ára **98 fillér.** Portó 40 fill. Utánvéttel 75 fillérrel drágább. Egy mű 20 ½ cm. magas, 14 cm. széles

Bégum ötszáz milliója, 200 oldal
Dél csillaga, 188 oldal
Dunai hajós, 240 oldal
Észak a Dél ellen, 224 oldal
Büszke Orinokon, 248 oldal
Strogoff Mihály, 256 oldal
Három orosz, három angol, 180 oldal
Falu a levegőben, 178 oldal
Grant kapitány gyermekei (2 kötet) összesen 432 oldal
Egy úszó város, 160 oldal
Sándor Mátyás (2 kötet), összesen 456 oldal
Utazás a holdba, utazás a hold körül, 240 oldal
Tizenöt éves kapitány, 217 oldal
Servadac Hector, 208 oldal
Keraban a keményfejű, 248 oldal
Öt hét léghajón, 208 oldal
Clovis Dardentor, 188 oldal
Chancellor, 204 oldal

Az ember tragédiája

Fillérekért Madách Imre halhatatlan remekműve.

Diadalmenetben járta be most az egész világot a legnagyobb magyar dráma, „Az ember tragédiája" és egész Európa Madách Imre, a magyar zseni nevétől visszhangzik. A Nemzeti Színház jubiláris ünnepséget rendezett a tragédia ötszázadik előadásán és Madách Imre remeke a bécsi Burgszínház legnagyobbsikerű kasszadarabjának bizonyult.

Ez is azt bizonyítja, hogy a halhatatlan magyar tragédiának egyetlen színe sem fakult meg az elmult évtizedek folyamán, ma is friss és a legmodernebb magyar dráma „Az ember tragédiája".

Minden embernek ismernie kell „Az ember tragédiája"-t.

A legnemesebb és leghasznothajtóbb szórakozás ennek a drámának elolvasása.

Most fillérekért megszerezheti és könyvtárának díszére válik.

Dr. Pintér Jenő tankerületi királyi főigazgató gyönyörű előszavával.

Díszes egészvászon kötésben ára 1 pengő 50 fill. bérmentve.

Ha az itt felsorolt művekből legalább 3 félét rendel egyszerre, és beküldi az árát, úgy egy érdekfeszítő kis művet küldünk díjmentesen hozzá.

Az itt felsorolt összes művek megrendelhetők az összeg előzetes beküldése mellett Tolnai Világlapja kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány utca 12. szám és minden könyvkereskedésben.

MEGLEPŐ OLCSÓ OLVASNIVALÓ

Nagy albumalakú mesekönyvek

5—12 éves gyermekek részére.

Minden kötet kemény, ízléses kötésben, képekkel.

P, Ábrahám Ernő és Farkas Emőd: **Volt egyszer...**
Ezeregyéjszaka regéi
Gyarmathy Zsigáné: **Tündérkirály fia, lánya**
Magyar Gyula: **Emese királyné kincsei**
Münchhausen báró kalandjai
Pósa Lajos: **Mariska meséi**
Széki Andor: **Törpék országában**
Pájeken J. Frigyes: **Jim, a hurokvető kalandjai**
Prém József: **Árva leányok**
Seress Imre: **Sanyi a fronton**
Tábori Kornél: **A rejtelmes fiú**
Zsoldos László: **Három pajtás légi útja**
Barna Jónás: **Rákóczi árvái**
Csángó Teofil dr.: **Utazás a Marsba**
Ego: **Balogh-lányok érettségije**
Farkas Emőd: **Diákhősök 48-ban**
Barátosi Balogh Benedek: **Három székely diák kalandjai Ázsiában**
Kürthy: **Kovács-lányok**
Dr. Hetényi Imre: **Egy magyar diák kalandjai Ázsiában**
Krudy Gyula: **Annuska könyve**

Egy kötet ára bérmentve 90 fillér, utánvéttel 75 fillérrel drágább.

A fenti művek terjedelme egyenként 160 oldal, 24 cm. magas, 17½ cm. széles.

Bélyegalbum

96 oldal, 22 cm. magas, 15 cm. széles.

Előrajzolt ábráival elsőrangu segitsége a kezdő gyűjtőknek. Ára bérmentve 1 pengő. Utánvéttel 75 fillérrel drágább.

Petőfi összes költeményei

416 oldal, 21 ½ cm. magas, 14 cm. széles.

Fűzve 1 P 20 fill. Egész vászonkötés 1 P 90 fill. Félbőrkötésben 3 P.

Portó 50 fillér. Utánvéttel 75 fillérrel drágább.

Ha az itt felsorolt művekből legalább 3 félét rendel egyszerre, és beküldi az árát, úgy egy érdekfeszítő kis művet küldünk díjmentesen hozzá.

Az itt felsorolt összes művek megrendelhetők az összeg előzetes beküldése mellett Tolnai Világlapja kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány uecа 12. szám és minden könyvkereskedésben.

MEGLEPŐ OLCSÓ OLVASNIVALÓ

108 bűvészmutatvány

híres európai művészek nyomán. 161 ábrával. Műkedvelők és professzionátusok részére. Aki kedvet érez magában a bűvészethez és akinek ambíciója, hogy egy kisebb társaságot bűvésztrükkök előadásával szórakoztasson, azok ezt a könyvet nem nélkülözhetik. Mint olvasmány is érdekfeszítő.

Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér.

38 FILLÉRES DETEKTIVREGÉNYEK FŰZVE

Apleton: A félelmetes utas, 144 old.
Emil Gaboriau: A bűn forgatagában, 192 oldal
A. K. Green: Zárt ajtók mögött, 288 oldal
Leblanc: „813" című könyve, 320 oldal
Moly Tamás: Utolsó pillanatban, 2 kötet, 320 oldal
Egy könyv postadíja 20 fillér.

Minden ember annyit ér, ahány nyelvet tud!

Tolnai francia nyelvtana

abszolut modern, fonetikus alapokon épült és ezzel a módszerrel alkalmat ad azoknak a francia nyelv tudásának a megszerzésére, akik nincsenek megáldva különleges nyelvtanuló tehetséggel. **Ára bérmentve 70 fillér.**

DR MIKES LAJOS

Angol nyelvtana

az anyanyelvnek az angol nyelvvel való összehasonlítás alapulvétele mellett biztosan és öntudatosan tanítja meg mester nélkül angol nyelvre. — **Ára bérmentve 70 fillér.**

Ifjúsági könyvek

10—15 éves fiúk és leányok részére.

Minden kötet kemény, ízléses kötésben. Egy kötet **ára 90 fillér.** Portó 20 fillér. Utánvéttel 75 fillérrel drágább, A felsorolt művek terjedelme egyenként 160 oldal, 18 ½ cm. magas, 13 ½ cm. széles.

May Károly: **Mandarinok országában**
May Károly: **Feketék országában**
May Károly: **A kínai sárkányfiak**
D'Amicis: **A szív** (2 kötetben)
Marlitt E.: **A Schilling-udvarban**
Marlitt E.: **Aranyos Erzsike**

Ha az itt felsorolt művekből legalább 3 félét rendel egyszerre, és beküldi az árát, úgy egy érdekfeszítő kis művet küldünk díjmentesen hozzá.

Az itt felsorolt összes művek megrendelhetők az összeg előzetes beküldése mellett Tolnai Világlapja kiadóhivatalában Budapest, VII, Dohány utca 12. szám és minden könyvkereskedésben.

Lakatos László

Húsz monológ.

Gyilkos szatíra, sistergő szellemesség, fanyar cinizmus: a szórakoztatás egész tüzijátéka röppen fel előttünk a kiváló író új könyvének húsz monológjában. A poének aknái Lakatos minden sora után robbannak, az olvasó érdeklődését állandóan ébrentartja; pompás megfigyelőképessége, briliáns stílusa Lakatos László új könyvét hasonlíthatatlan érdekességű olvasmánnyá teszik. Igaz szórakozást és el nem múló élményt jelent a könyv végigolvasása.

Ára 90 fillér bérmentve

A hasbeszélés egy igen régi tudomány, amely régente a pogány vallások papjainak, a varázslóknak és a mágusoknak titka volt. Akinek kedve van a hasbeszélés művészetét elsajátítani, ha szorgalommal és kitartással követi Rónai Viktor 54 oldalas

A hasbeszélés titka

című művének utasításait, két hét alatt annyira tökéletesíti magát ebben a rejtélyes mesterségben, hogy már kisebb társaságokat el tud szórakoztatni hasbeszélő mutatványokkal. Ára bérmentve 96 fillér.

Ernyei Frigyes

„A rádió ábécéje"

című könyvében népszerű és mindenki számára hozzáférhető formában tárgyalja a rádió alapelemeit és a legegyszerűbb rádiókészülék, a kristálydetektoros vevőgép készítését. A kezdő rádiós elméleti és gyakorlati tudásának legelemibb építőköveit alkotja ez a 128 oldalas, 80 szövegközötti képpel és ábrával tarkított mű, melyre a továbbképzésben legelsősorban van nélkülözhetetlen szüksége. Ára díszes vászonkötésben, bérmentve 90 fillér, a pénz előzetes beküldése mellett.

Rádiótelefon

című könyv 160 oldal terjedelemben, bekötve, nagy tömeg pompás képpel tarkítva. Ára bérmentve 70 fillér. Ha egy második gimnázista elolvassa ezt a könyvet, meg tudja csinálni a maga rádióját.

Vegytan a mellényzsebben

A gyakorlati tudnivalók valóságos kincsestára ez a könyvecske, a házi illatszerkészítéstől a folttisztításig és butorfényesítésig minden kérdésre választ kap e könyvből ügyes-bajos dolgaiban az olvasó.

A háztartásban és a ház körüli tennivalók elintézésében nélkülözhetetlen könyv a „Vegytan a mellényzsebben".

Valósággal kanállal eheti a gyakorlati tudást belőle mindenki.

Már az első héten ötszörösét megtakaríthatja a könyvecske árának, mert mindent házilag készíthet el magának.

Robinson úgy élt volna magányos szigetén, mint a kiskirály, ha ismerte volna e könyv páratlan értékű receptjeit.

Kartonkötésben e könyv ára 90 fillér bérmentve.

Ha az itt felsorolt művekből legalább 3 félét rendel egyszerre, és beküldi az árát, úgy egy érdekfeszítő kis művet küldünk díjmentesen hozzá.

Az itt felsorolt összes művek megrendelhetők az összeg előzetes beküldése mellett Tolnai Világlapja kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány ucca 12. szám és minden könyvkereskedésben.

OSZK

KARÁCSONYI ANGYAL
PISTA PÁLYÁT
VÁLASZT.

LILI ÉS MARISKA
A KIS BOLTOSINÁS

TOLNAI
R.T.
KÖNYVKÖTÉSZETE